

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2023-2024**ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ****ΦΛΩΡΑ Π. ΜΑΝΑΚΙΔΟΥ****ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ****ΦΛΩΡΑ Π. ΜΑΝΑΚΙΔΟΥ****ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΦΙ 501, ΠΟΙΗΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ I	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ ΡΟΔΙΟΣ, ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ 3 ΚΑΙ 4		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	6	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	eclass 2025-2026. ΚΦΙ 501, ΠΟΙΗΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑΙ, ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2025-2026 https://eclass.duth.gr/courses/1432640/		

1. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης

και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Μετά από την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτήτριες και οι φοιτητές

1. θα έχουν αποκτήσει βασικές γνώσεις για τα κύρια φιλολογικά ζητήματα του απολλώνιου έπους και της σχέσης του με το αρχαϊκό μοντέλο των ομηρικών επών και με άλλα μη επικά είδη. Οι φοιτητές θα αποκτήσουν γνώσεις πάνω στις εξής ενότητες: 1. τη σχέση με το ομηρικό πρότυπο (γλώσσα, μέτρο, θεματικές προτεραιότητες και εμφάσεις) 2. τη φιλολογική δραστηριότητα του ποιητή 3. τη σχέση με το καλλιμαχικό πρόγραμμα ποιητικής 4. το λόγιο επίπεδο με έμφαση στη γεωγραφία, μυθολογικές εκδοχές, αίτια 5. τις αφηγηματικές τεχνικές 6. τον ηρωικό κώδικα και ειδικότερα τη σκιαγράφηση των ηρώων, άρρενων (Ιάσονα, Ηρακλή κ.ά.) και γυναικείων (Μήδεια, Υψιπύλη) 7. τη σχέση με τις εικαστικές τέχνες (έκφράσεις) και 8. την πολιτική διάσταση του αργοναυτικού μύθου. (**μνήμη, κατανόηση**)
2. θα μπορούν να εξαγάγουν αυτές τις διακειμενικές σχέσεις, να τις συγκρίνουν, και να τις περιγράφουν. (**ανάλυση**)
3. Σε επίπεδο ερευνητικής ειδίκευσης θα είναι σε θέση να εντάξουν το ελληνιστικό έπος στην συγχρονία και τη διαχρονία του. (**αξιολόγηση**)
4. Σε ένα τελικό επίπεδο θα είναι σε θέση να σχεδιάσουν, να αναπτύξουν και να συνθέσουν ένα δικό τους θέμα πάνω στα φιλολογικά ζητήματα των Αργοναυτικών. (**δημιουργία**)

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

-Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση τεχνολογίας - Αυτόνομη εργασία-ομαδική εργασία- Προσαρμογή σε νέα δεδομένα-Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης. Εργασία σε διεθνές περιβάλλον, παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών, επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου.

2. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Απολλώνιος Ρόδιος: Βίος, άλλα έργα, πηγές. Η «διαμάχη» με τον Καλλίμαχο. Σύγκριση αρχαϊκού και ελληνιστικού έπους.
2. Βιβλιογραφική ενημέρωση, τάσεις της έρευνας, συζήτηση σχετικής βιβλιογραφίας.
3. 3ο βιβλίο I: Γλωσσική, μετρική και πραγματολογική επεξεργασία
4. 3ο βιβλίο II: Γλωσσική, μετρική και πραγματολογική επεξεργασία
5. Βιβλιογραφική ενημέρωση, συζήτηση σχετικής βιβλιογραφίας
6. 3ο βιβλίο: Γλωσσική, μετρική και πραγματολογική επεξεργασία
7. Βιβλιογραφική ενημέρωση, συζήτηση σχετικής βιβλιογραφίας
8. 3ο βιβλίο III: Γλωσσική, μετρική και πραγματολογική επεξεργασία
9. 4ο βιβλίο I: Γλωσσική, μετρική και πραγματολογική επεξεργασία
10. Βιβλιογραφική ενημέρωση, συζήτηση σχετικής βιβλιογραφίας
11. 4ο βιβλίο II: Γλωσσική, μετρική και πραγματολογική επεξεργασία
12. 4ο βιβλίο III: Γλωσσική, μετρική και πραγματολογική επεξεργασία
13. Βιβλιογραφική ενημέρωση, συζήτηση σχετικής βιβλιογραφίας

3. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>ΠΡΟΣΩΠΟ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟ, εξ αποστάσεως</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ PPT¹¹_{SEP} 2. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕΣΩ E-ΜΑΙΛ 3. eclass 	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία,</i></p>	<p>Δραστηριότητα</p> <p>Σεμινάρια, μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας, συγγραφή εργασίας</p> <p>ΑΥΤΟΤΕΛΗΣ ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ</p> <p>ΕΡΓΑΣΙΕΣ</p> <p>ΣΥΝΟΛΟ</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p> <p>39 ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p> <p>45 ΩΡΕΣ ΜΕΛΕΤΗΣ</p> <p>60</p> <p>144</p>

<p>Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<p>ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (25 ΩΡΕΣ ΦΟΡΤΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ)</p>	
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>		<ol style="list-style-type: none"> 1. Μικρές εργασίες πάνω στη μελέτη της ειδικής βιβλιογραφίας που θα παρουσιάζονται κατά τις συναντήσεις. 2. Προφορικές παρουσιάσεις στίχων με βάση τις σχολιασμένες εκδόσεις. 3. ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίων. Μικρά δοκίμια πάνω σε θέματα που θα προκύπτουν από την ανάγνωση του υλικού. 4. επίλυση προβλημάτων

4. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

ΕΚΛΟΣΕΙΣ ΑΡΧΑΙΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΣΕΙΣ (και μεταφράσεις)

Mooney, George W. *The Argonautica of Apollonius Rhodius*. Edited with Introduction and Commentary, Dublin 1912

Fränkel H., *Apollonius Rhodius*. 1961 Oxford OCT

Fränkel H., *Einleitung zur kritischen Ausgabe der Argonautika des Apollonios*, Göttingen 1964

Fränkel H., *Noten zu den Argonautika des Apollonios Rhodios*, Darmstadt 1968

Vian F., *Apollonios de Rhodes, Les Argonautiques*, Belles Lettres/Budé, 1974 (Chants 1, 2), 1980 (Chant 3), 1981 (Chant 4)

Βασίλαρος Γ., *Απολλωνίου Ροδίου Αργοναυτικών Α: εισαγωγή, αρχαίο κείμενο, μετάφραση, σχόλια*, Αθήνα 2004

Hunter, R., *Apollonius of Rhodes. Argonautica, book III*, Cambridge 1989¹

Hunter, R., *Apollonius of Rhodes. Argonautica, book IV*, Cambridge 2015

Wendel, C. (Ed.). *Scholia in Apollonium Rhodium vetera* (Vol. 4). 1935

Campbell, M. *A commentary on Apollonius Rhodius Argonautica III 1-471: lines 1-471* (Vol. 141). Brill 1994
Papathōmopoulos, M. *Apollonii Rhodii Argonauticorum concordantia* (Vol. 170). Georg Olms Verlag 1996

επιλεκτική ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Hans Herter, *Bursians Jahresbericht* 285, 1944-1955 και το λήμμα στο RE Suppl. XIII, 1973, 15-56

Albis, R. V. (1996). *Poet and Audience in the Argonautica of Apollonius*. Λάνχαμ

Beck, D. (2014). Expressive Narration in Apollonius' Argonautica. *Syllecta Classica*, 25(25), 33-58.

Berkowitz, G. (2004). *Semi-public narration in Apollonius' Argonautica* (Vol. 8). Peeters Publishers.

Byre, C. S. (1991). The Narrator's Addresses to the Narratee in Apollonius Rhodius' Argonautica. *Transactions of the American Philological Association* (1974-), 121, 215-227.

Clare, B., Clare, R. J., & Clare, R. J. (2002). *The Path of the Argo: Language, Imagery and Narrative in the Argonautica of Apollonius Rhodius*. Cambridge University Press.

Cuypers, M.P. 2004, Apollonius of Rhodes, στον τόμο De Jong, I. J., Nünlist, R., & Bowie, A. M. (Eds.). (2004). *Narrators, Narratees, and Narratives in Ancient Greek Literature: Studies in Ancient Greek Narrative, Volume One* (Vol. 257). Brill, 43⁷62

Danek, G. (2009). Apollonius Rhodius as an (anti-) Homeric narrator: time and space in the Argonautica. In *Narratology and Interpretation* (pp. 275-292). De Gruyter.

DeForest, M. M. (2018). *Apollonius' Argonautica: A Callimachean Epic*. Brill.

Fantuzzi, M. 1988. Ricerche su Apollonio Rodio. Diacronie della dizione epica , Ρώμη

Fantuzzi, M., & Hunter, R. (2005). *Tradition and innovation in Hellenistic poetry*. Cambridge University Press. ελλην. μτφρ. Ο Ελικώννας και το Μουσείο, Αθήνα κεφ. 3 τα Αργοναυτικά του Απολλώνιου, σς.162-225.: επικές πράξεις και επική ποίηση -Η έννοια του έπους- Η ηρωική μήνις και η απόρρησή της - Η ποίηση της μνήμης - Οι ικανότητες του αρχηγού

Fraser, P. M. (1972). Ptolemaic Alexandria, Οξφόρδη

Fusillo, M. 1985. Il tempo delle Argonautiche. Un'analisi del racconto in Apollonio Rodio. *L'Antiquité Classique*, 56(1), 344-345.

Gummert, P. H. (1992). *Die Erzählstruktur in den Argonautika des Apollonios Rhodios*. Lang.

Hunter H. 1993. *The Argonautica of Apollonius*. Literary Studies, Cambridge (βλ. Glel 10f.

Hunter, R. L. (1988). 'Short on heroics': Jason in the Argonautica. *The Classical Quarterly*, 38(2), 436-453.

Hunter, R. L. (1988). 'Short on heroics': Jason in the Argonautica. *The Classical Quarterly*, 38(2), 436-453

Hunter, R. L. (2005). *The Argonautica of Apollonius*. Cambridge University Press.

Klein, T. M. (1974). The Role of Callimachus in the Development of the Concept of the Counter-Genre. *Latomus*, 33(Fasc. 2), 217-231.

Klein, T. M. (1975). Callimachus, Apollonius Rhodius, and the Concept of the Big Book. *Eranos. Acta Philologica Suecana*, 73(1-2), 16-25.

Klein, T. M. (1983). Apollonius' Jason: Hero and Scoundrel. *Quaderni urbinati di cultura classica*, 13(1), 115-126.

Lefkowitz, M. R. (1980). The Quarrel between Callimachus and Apollonius. *Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik*, 1-19.

Mori, A. (2012). Mediation vs. force: thoughts on female agency in Apollonius Rhodius' *Argonautica*. *Aitia. Regards sur la culture hellénistique au XXIe siècle*, (2).

Nyberg, L. G. (1994). Unity and coherence: Studies in Apollonius Rhodius' "Argonautica" and the Alexandrian epic tradition.

Papanghelis, T. D., & Rengakos, A. (Eds.). (2001/2008). *A companion to Apollonius Rhodius*. Brill.

Pietsch, C. (1999). Die Argonautika des Apollonios von Rhodos. *Untersuchungen zum Problem der einheitlichen Konzeption des Inhalts, Hermes Einzelschr.*, 80.

Rengakos, A. (1993). *Der Homertext und die hellenistischen Dichter* (Vol. 64). Franz Steiner Verlag.

Rengakos, A. (1994). *Apollonios Rhodios und die antike Homererklärung* (Vol. 92). CH Beck.

Rengakos, A. (2008). Apollonius Rhodius as a Homeric scholar. In *Brill's Companion to Apollonius Rhodius* (pp. 243-266). Brill.

Rengakos, A. (2012). Die Argonautika und das 'kyklische Gedicht'. In *Antike Literatur in neuer Deutung* (pp. 277-304). BG Teubner.

Thiel, Kirsten, 1993. *Erzählung und Beschreibung in den Argonautika des Apollonios Rhodios: Ein Beitrag zur Poetik des hellenistischen Epos.*(Palingenesia, 45.) Pp. xii+ 263. Stuttgart

Σχετική βιβλιογραφία ανά επιμέρους θέμα θα δίνεται στο πλαίσιο των συναντήσεων με βάση το πρόγραμμα παρουσίασης

<https://sites.google.com/site/hellenisticbibliography/hellenistic/apollonius-of-rhodes>

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΜΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Επίπεδο 7: Μεταπτυχιακά Διπλώματα Ειδίκευσης		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΦΙ 502	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α εξάμηνο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Πεζογραφικά Κείμενα Ι		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	10.0	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων	Ειδίκευσης ή Κατεύθυνσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/1432638/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με πλαίσιο προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΣΕ ΘΕΣΗ ΝΑ:

- ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ ΤΑ ΕΙΔΟΛΟΓΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΡΩΜΑΪΚΗΣ ΣΑΤΙΡΑΣ.
- ΑΝΤΙΛΗΦΘΟΥΝ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΝΕΡΩΝΕΙΑΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ.
- ΕΜΠΕΔΩΣΟΥΝ ΒΑΣΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥ ΤΗΣ ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ.

- ΚΑΤΑΝΟΟΥΝ ΤΗ ΣΧΕΣΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΟΥΣΙΑΣ
- ΕΞΟΙΚΕΙΩΘΟΥΝ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΡΩΜΑΪΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Αυτόνομη εργασία
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 1) Εισαγωγή I: Βίος και έργα του Σενέκα - ο θεσμός της αποθέωσης του αυτοκράτορα - η προσωπικότητα του Κλαυδίου -
 - 2) Εισαγωγή II: Αποκολοκύνθωσις: συγγραφέας, τίτλος, χρόνος συγγραφής, στόχοι, γλώσσα και ύφος, παράδοση του κειμένου - πρόσληψη
 - 3) Εισαγωγή III: Ρωμαϊκή σάτιρα. Η Μενίππεια σάτιρα και το λογοτεχνικό της υπόβαθρο - Σάτιρα και πολιτική - Σάτιρα και δράμα
 - 4) Μετάφραση και ερμηνευτικός σχολιασμός §1 - Προοίμιο
 - 5) Μετάφραση και ερμηνευτικός σχολιασμός §2 - Περιφράσεις για τη δήλωση του χρόνου και της μέρας
 - 6) Μετάφραση και ερμηνευτικός σχολιασμός §3 - Πριν τον θάνατο του Κλαυδίου
 - 7) Μετάφραση και ερμηνευτικός σχολιασμός §4 - Ο θάνατος του Κλαυδίου - laudes Neronis
 - 8) Μετάφραση και ερμηνευτικός σχολιασμός §§5-7 - Ο Κλαύδιος στον ουρανό
 - 9) Μετάφραση και ερμηνευτικός σχολιασμός §§8-11 - Ουράνια συνέλευση
 - 10) Μετάφραση και ερμηνευτικός σχολιασμός §10 - Αγόρευση του Αυγούστου
 - 11) Μετάφραση και ερμηνευτικός σχολιασμός §12 - Η κηδεία και ο θρήνος για τον Κλαύδιο
 - 12) Μετάφραση και ερμηνευτικός σχολιασμός §§13-14 - Κατάβαση στον Άδη
 - 13) Μετάφραση και ερμηνευτικός σχολιασμός §15 - Η δίκη και η τιμωρία του Κλαυδίου
- Προβολή ενός επεισοδίου της ταινίας «I, Claudius»

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Εξ αποστάσεως εκπαίδευση							
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές							
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	<table border="1" data-bbox="858 539 1441 741"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th> <th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>250</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>250</td> </tr> </tbody> </table>		Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	250	Σύνολο Μαθήματος	250
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου							
Διαλέξεις	250							
Σύνολο Μαθήματος	250							
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Γλώσσες αξιολόγησης φοιτητών Ελληνικά Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική) Διαμορφωτική Τρόποι αξιολόγησης φοιτητών	Ποσοστό						

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Athanassakis, A. (1974). 'Some Evidence in Defence of the Title Apocolocyntosis for Seneca's Satire', TAPA 104: 11-22.
- Benedetti, C. (2000). L. A. Seneca. Apoteosi di Claudio, Milan 2000
- Bringmann, Klaus, 'Senecas Apocolocyntosis und die politische Satire in Rom', Antike und Abendland 17, 1971, 56-69.
- Conte, G. B. (20093). «Η λογοτεχνία των αυτοκρατορικών χρόνων. 3.1. Τα πρώιμα αυτοκρατορικά χρόνια: από τον Τιβέριο ως τον Δομιτιανό» στο Graf, F. (εκδ.) Εισαγωγή στην Αρχαιολογία. Τόμος Β' Ρώμη: 250-278, Αθήνα.
- Coffey, M. (19892). Roman Satire, New York.
- Courtney, E. (2004). 'The Nachleben of the Apocolocyntosis', RhM 147: 426-428.
- Currie, H. MacL. and Sealey, R. (1962). 'Apocolocyntosis VI. Marci municipem vides', RhM 105: 95.
- Eden, P.T. (1984). Seneca Apocolocyntosis, Cambridge.
- Freudenberg, K. (ed.) (2005). The Cambridge Companion to Roman satire, Cambridge.

- Goodyear, F. R. D. (2000). «Σάτιρα σε πεζό λόγο» στο E. J. Kenney και W. V. Clausen (επιμ.) Ιστορία της Λατινικής Λογοτεχνίας: 849-857, Αθήνα.
- Lund, A. A. (1994). L. Annaeus Seneca. Apocolocyntosis Divi Claudii, Heidelberg
- Mugellesi, R. (1996). Lucio Anneo Seneca, Apocolocyntosis, Milan.
- Nauta, R.R. (1987). 'Seneca's Apocolocyntosis as Saturnalian literature', Mnemosyne 40.1-2: 69-96.
- Roncali, R. (1990). L. Annaei Senecae Ἀποκολοκύντωσης, Leipzig.
- Rikikonen, H. (1987). Menippean satire as a literary genre, with special reference to Seneca's Apocolocyntosis (Commentationes Humanarum Litterarum 83), Helsinki.
- Russo, C.F. (ed.) (1970). L. Annaei Senecae. Divi Claudii ΑΠΟΚΟΛΟΚΥΝΤΩΣΙΣ, introduzione, testo critic e comment con traduzione e indici, Firenze.
- Σακελλαρίου, Α. (2000). Σενέκα Αποκολοκύνθωσης, Αθήνα.
- van Rooy, C. A. (1965). Studies in Classical Satire and Related Literary Theory, Leiden.
- Σ. Τσιτσιρίδης, Σενέκας, Αποκολοκύνθωση, Αθήνα 2023

Εύδοξος

-

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΜΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Επίπεδο 7: Μεταπτυχιακά Διπλώματα Ειδίκευσης		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΦΙ 503	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α εξάμηνο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Παπυρολογία, Παλαιογραφία και Κριτική των Κειμένων		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	10.0	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων	Επιστημονικής Περιοχής (Ειδικού Υποβάθρου)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Κανένα		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/1641114/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με πλαίσιο προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

- να επιδεικνύουν γνώση και κατανόηση των κύριων παραμέτρων και της ιστορίας των αρχαίων ελληνικών κειμένων, καθώς και τα κοινωνικά, πολιτισμικά, θεωρητικά και ιστορικά τους πλαίσια.
- να μελετά μια ποικιλία κειμένων κριτικά και αποτελεσματικά για να επιδείξει γραπτώς ή προφορικώς την κατανόηση, την ανάλυση και την ερμηνεία αυτών των κειμένων.

- να μελετήσει με ερμηνευτική και αναλυτική ικανότητα το κριτικό υπόμνημα ενός αρχαίου κειμένου.
- να αφομοιώσει τις διάφορες θεωρίες έκδοσης αρχαίου ελληνικού κειμένου.
- να συντάξει δικό του κριτικό υπόμνημα ενσωματώνοντας τις διάφορες θεωρίες.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σειμναριακού τύπου μάθημα που απευθύνεται σε μεταπτυχιακούς φοιτητές. Το θεωρητικό μέρος του μαθήματος παρουσιάζει την παράδοση των αρχαίων ελληνικών κειμένων από την αρχαιότητα έως σήμερα και τις μεθόδους για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που προκύπτουν. Το πρακτικό μέρος, αφενός, επικεντρώνεται στην μεταγραφή χειρογράφων και την κατανόηση της προβληματικής του εκδότη και, αφετέρου, στην σύνταξη νέου κριτικού υπομνήματος με βάση την χειρόγραφη παράδοση συγκεκριμένου συγγραφέα.

Τίτλοι μαθημάτων

1. Εισαγωγή
2. Η Παράδοση των κειμένων
3. Οι μέθοδοι της φιλολογικής κριτικής: Recensio, Selectio, Examinatio, Emendatio.
4. Βιβλία που παραδίδονται σε ένα χειρόγραφο
5. Βιβλία που παραδίδονται σε πολλά χειρόγραφα
6. Η recensio και το στέμμα
7. Το αρχέτυπο
8. Η emendatio
9. Η emendatio ore ingenii των ουμανιστών
10. Η μέθοδος του Lachmann και το στέμμα κωδίκων
11. Διαχωριστικά και ενωτικά σφάλματα
12. Οι περιορισμοί της μεθόδου του Lachmann. Bédier, Pasquali και νέα κριτική
13. Λάθη γραφών

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Εξ αποστάσεως εκπαίδευση												
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές												
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	<table border="1"><thead><tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr></thead><tbody><tr><td>Σεμινάρια</td><td>80</td></tr><tr><td>Διαλέξεις</td><td>70</td></tr><tr><td>Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>50</td></tr><tr><td>Εκπόνηση μελέτης (project)</td><td>50</td></tr><tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>250</td></tr></tbody></table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Σεμινάρια	80	Διαλέξεις	70	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	50	Εκπόνηση μελέτης (project)	50	Σύνολο Μαθήματος	250
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου												
Σεμινάρια	80												
Διαλέξεις	70												
Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	50												
Εκπόνηση μελέτης (project)	50												
Σύνολο Μαθήματος	250												
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Γλώσσες αξιολόγησης φοιτητών Ελληνικά Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική) Συμπερασματική Τρόποι αξιολόγησης φοιτητών Γραπτή Εργασία Ποσοστό 100												

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Delatte, A. et A. Severyns. *Emploi des signes critiques, disposition de l'apparat dans les editions savantes de textes grecs et latins, conseils et recommandations*. New ed., (Brussels: Union academique internationale, 1938)
- Groningen, Bernhard Abraham van, *Traite d'histoire et de critique des textes grecs*, (Amsterdam: Noord-Hollandsche Uitg. Mij., 1963)
- Hunger, Herbert, et al., *Geschichte der Textuberlieferung der antiken und mittelalterlichen Literatur*, (Zurich: Atlantis Verlag [1961-64]).
- Maas, Paul, *Textkritik*. 4. Aufl, (Leipzig : B. G. Teubner, 1960), trans. as *Textual Criticism*, trans. Barbara Flower, (Oxford: Clarendon Press [1963, c1958])
- Pasquali, Giorgio, *Storia della tradizione e critica del testo*, 2. ediz. con nuova prefaz. e aggiunta di 3 append, (Florence: F. LeMonnier 1962)
- Sitterly, Charles Fremont, *Praxis in Manuscripts of the Greek Testament: the mechanical and literary processes involved in their writing*

and preservation: with table of mss. and thirteen facsimile plates / by Charles F. Sitterly. (New York : Eaton & Mains ; Cincinnati: Curts & Jennings, c1898) ATLA fiche 1985-3266.

Εύδοξος

West, M. L. (Martin Litchfield), Textual Criticism and Editorial Technique Applicable to Greek and Latin Texts, (Stuttgart, B. G. Teubner, 1973)

ΜΕΦ601
ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ ΠΟΙΗΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

ΜΑΡΙΑ ΤΖΙΑΤΖΗ
ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Ανθρωπιστικών Σπουδών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΕΦ 601	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βυζαντινά Ποιητικά Κείμενα		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Σεμινάριο	3	10	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	κανένα		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΕΡΑΣΜΟΥΣ	ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/modules/document/?course=KOM04550		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το μάθημα αποβλέπει στο να παρουσιάσει στους μεταπτυχιακούς φοιτητές το ποιητικό έργο σημαντικών Βυζαντινών ποιητών της μέσης βυζαντινής περιόδου, όπως του Θεοδώρου Προδρόμου (12^{ος} αι.), του Μιχαήλ Χωνιάτη (12^{ος} - 13^{ος} αι.), του Ευθυμίου Τορνίκη (12^{ος} - 13^{ος} αι.) και του Ιωάννη Αποκαύκου (12^{ος} - 13^{ος} αι.), καθώς και τα κριτικά, ερμηνευτικά και εκδοτικά προβλήματα επιλεγμένων

ποιημάτων τους. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα έχουν εμβαθύνει στην ποίηση των Θεοδώρου Προδρόμου, Μιχαήλ Χωνιάτη, Ευθυμίου Τορνίκη και Ιωάννη Αποκαύκου και θα έχουν προχωρήσει στην κατανόηση σημαντικών ιστορικών γεγονότων που εμπνέουν αυτήν την ποίηση.

- Θα έχουν εξασκηθεί στη μετάφραση και τον ιστορικό, ερμηνευτικό, πραγματολογικό και γλωσσικό σχολιασμό των κατά κανόνα απαιτητικών αυτών λογοτεχνικών κειμένων.
- Θα έχουν κυρίως εξασκηθεί στην παλαιογραφία και την κριτική του κειμένου, καθώς θα δοθεί έμφαση στον κριτικό σχολιασμό και τα εκδοτικά προβλήματα ποιημάτων αυτών των Βυζαντινών ποιητών.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Αυτόνομη εργασία
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές καλούνται να μεταφράσουν, να ερμηνεύσουν και να σχολιάσουν κριτικά και πραγματολογικά τα πιο ενδιαφέροντα (από φιλολογική άποψη) ιστορικά, αυτοβιογραφικά και άλλα ποιήματα των ποιητών Θεοδώρου Προδρόμου, Μιχαήλ Χωνιάτη, Ευθυμίου Τορνίκη και Ιωάννη Αποκαύκου. Οι φοιτητές συμμετέχουν ενεργά στο μάθημα και προετοιμάζονται απαραίτητα γι' αυτό.

Οι 13 διδακτικές ενότητες του μαθήματος:

1. Εισαγωγή στον βίο και το ποιητικό έργο του Θεοδώρου Προδρόμου. Βιβλιογραφία.
Το ιστορικό ποίημα αρ. 15 Hörandner του Θεοδώρου Προδρόμου
2. Το ιστορικό ποίημα αρ. 15 Hörandner του Θεοδώρου Προδρόμου (συνέχεια)
3. Το ιστορικό ποίημα αρ. 39 Hörandner του Θεοδώρου Προδρόμου
4. Το ιστορικό ποίημα αρ. 39 Hörandner του Θεοδώρου Προδρόμου (συνέχεια)
5. Το ιστορικό ποίημα αρ. 78 Hörandner του Θεοδώρου Προδρόμου
6. Το ιστορικό ποίημα αρ. 79 Hörandner του Θεοδώρου Προδρόμου
7. Το ιστορικό ποίημα αρ. 79 Hörandner του Θεοδώρου Προδρόμου (συνέχεια)
8. Εισαγωγή στον βίο και το ποιητικό έργο του Μιχαήλ Χωνιάτη. Βιβλιογραφία
Τα ποιήματα του Μιχαήλ Χωνιάτη για την πόλη των Αθηνών
9. Το ποίημα του Μιχαήλ Χωνιάτη *Εἰς τὸν μονόκερον*
10. Το ποίημα του Μιχαήλ Χωνιάτη *Εἰς ὃν κατῶκει βραχύτατον οἰκίσκον ...*
11. Ευθυμίου Τορνίκη, *Ἡρωοελεγεία. Ἐπιτάφια*
12. Ευθυμίου Τορνίκη, *Ἡρωικά εἰς τὸν Βίον*
13. Ιωάννη Αποκαύκου, *Στίχοι εἰς τὰ Ἅγια Φῶτα*

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως
εκπαίδευση κ.λπ.

Εξ αποστάσεως

<p align="center">ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία (ηλεκτρονικός υπολογιστής και προβολέας), παρουσιάσεις powerpoint, μελέτη ψηφιοποιημένων χειρογράφων μέσα από ιστοσελίδες Βιβλιοθηκών κ.λπ. Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class Επικοινωνία μέσω e-mail</p>	
<p align="center">ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p> <p>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<p align="center">Δραστηριότητα</p>	<p align="center">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Σεμινάρια</p>	<p align="center">39 ώρες</p>
	<p>Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία για τα μαθήματα</p>	<p align="center">71 ώρες</p>
	<p>Συγγραφή απαλλακτικής εργασίας</p>	<p align="center">140 ώρες</p>
	<p>Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτον εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</p>	<p align="center">250 ώρες</p>
<p align="center">ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Συμμετοχή στο μάθημα με προετοιμασία Γραπτή εργασία που πιστοποιεί:</p> <ul style="list-style-type: none"> - την εμπέδωση γνώσεων - την κριτική ανασύνθεση πληροφοριών - τη μεταφραστική ικανότητα και τον ιστορικό, ερμηνευτικό, πραγματολογικό και γλωσσικό σχολιασμό ποιητικών βυζαντινών κειμένων 	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :
-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Athanasios Kambylis, Das griechische Epigramm in byzantinischer Zeit, *Würzburger Jahrbücher für die Altertumswissenschaft* n. F. 20 (1994/1995) 19-47

Athanasios Kambylis, Textkritik und Metrik. Überlegungen zu ihrem Verhältnis zueinander, *BZ* 88 (1995) 38-67

H. Hunger, Βυζαντινή Λογοτεχνία. Η λόγια κοσμική γραμματεία των Βυζαντινών, τόμ. Β', Αθήνα 1997 (Μ.Ι.Ε.Τ.), σελ. 479-611

W. Hörandner – A. Rhoby – N. Zagklas, *A Companion to Byzantine Poetry*, Leiden - Boston 2019

Marc D. Lauxtermann, Οι απαρχές του ρυθμού. Ένα δοκίμιο για τον πολιτικό στίχο και άλλα βυζαντινά μέτρα, Θεσσαλονίκη 2007

Wolfram Hörandner, Theodoros Prodromos. Historische Gedichte, Wien 1974 (WBS XI)

Athanasios Kambylis, Prodromea. Textkritische Beiträge zu den historischen Gedichten des Theodoros Prodromos, Wien 1984 (WBS XI/Suppl.)

Athanasios Kambylis, *Retractationes Prodromeae*, *JÖB* 38 (1988) 291-325

Maria Tziatzi-Papagianni, Theodoros Prodromos. Historisches Gedicht LXXVIII, στο: *Byzantinische Zeitschrift* 86/87, 2 (1993/94), σελ. 363-382

Grigorios Papagiannis, *Philoprodromica*. Beiträge zur Textkonstitution und Quellenforschung der historischen Gedichte des Theodoros Prodromos, Wien 2012 (WBS XXIX)

Grigorios Papagiannis, Theodoros Prodromos. Jambische und hexametrische Tetrasticha auf die Haupterzählungen des Alten und des Neuen Testaments. Einleitung, kritischer Text, Indices, Wiesbaden 1997 (*Meletemata* 7 /1, 7/2)

Μαρία Τζιάτζη, Θεόδωρος Πρόδρομος ο φιλοπαίγμων, στο: Άνδρι κόσμος: τιμητικός τόμος για τον Καθηγητή κ. Κωνσταντίνο Κ. Χατζόπουλο, Θεσσαλονίκη 2019, σελ. 629-645

N. ZAGKLAS, *Theodore Prodromos: The Neglected Poems and Epigrams (Edition, Commentary and Translation)*. Wien 2014

E. Cougny, *Epigrammatum anthologia Palatina cum Planudeis et appendice nova*, vol. 3, Παρίσι 1890

Marc D. Lauxtermann, *Byzantine Poetry from Pisides to Geometres. Texts and Contexts*, Βιέννη 2003 (*Wiener Byzantinistische Studien* XXIV/1)

Σπ. Π. Λάμπρου, Μιχαήλ Ἀκομινάτου τοῦ Χωνιάτου τὰ σωζόμενα, τ. Β΄, Ἀθήναι 1879/1880, σελ. 375-398

Φερδινάνδου Γρηγορόβιου, *Ἱστορία τῆς πόλεως Ἀθηνῶν κατὰ τοὺς μέσους αἰῶνας*, τόμ. Β΄, Ἀθήναι 1904, σελ. 726-7

Michael J. Angold, *Ἡ βυζαντινὴ αυτοκρατορία ἀπὸ το 1025 ἕως το 1204. Μια πολιτικὴ ἱστορία*, Ἀθήνα 2008 (εκδ. Παπαδήμα)

Konstantin Horna, *Analekten zur byzantinischen Literatur (Jahresbericht des K. K. Sophiengymnasiums in Wien 1904/1905)* 29-30

Φωτεινὴ Χ. Κολοβοῦ, Μιχαήλ Χωνιάτης. Συμβολὴ στὴ μελέτη τοῦ βίου καὶ τοῦ ἔργου του. *Τὸ Corpus τῶν ἐπιστολῶν*, Ἀθήναι 1999

S.G. Mercati, *Intorno alla elegia di Michele Acominato sulla decadenza della città di Atene, Collectanea Byzantina I 483-488*, Bari ²1970 (Εἰς μνήμην Σπυρίδωνος Λάμπρου, Ἀθήνα 1935, 423-427)

Maria Tziatzi, *Zu einer neuen kritischen und kommentierten Edition der Gedichte des Michael Choniates*, στο: *Proceedings of the 22nd International Congress of Byzantine Studies*, Sofia, 22-27 August 2011, vol. III, Abstracts of free communications, Sofia 2011, σελ. 151

Maria Tziatzi, *Homerzitate im Gedicht Θεανώ des Michael Choniates*, στο: *Lemmata. Beiträge zum Gedenken an Christos Theodoridis*. Herausgegeben von Maria Tziatzi, Margarethe Billerbeck, Franco Montanari, Kyriakos Tsantsanoglou, De Gruyter, Berlin/München/Boston 2015, 521-541 (Τιμητικός τόμος αφιερωμένος στη μνήμη του αείμνηστου καθηγητῆ του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Χρίστου Θεοδωρίδη).

Μαρία Τζιάτζη, Παρατηρήσεις στο ποίημα του Μιχαήλ Χωνιάτη «Εἰς τὴν σταύρωσιν», στον τιμητικό τόμο «Αναπαραστάσεις καὶ αποχωρισμοί» στη μνήμη τῆς Μάρθας Πύλια, Κομοτηνὴ 2015, 383-389.

Μαρία Τζιάτζη, ΜΥΘΟΛΟΓΙΚΑ, ΒΙΒΛΙΚΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΣΤΟ ΠΟΙΗΜΑ «ΘΕΑΝΩ» ΤΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΧΩΝΙΑΤΗ: Δημοσιευμένο ἄρθρο στα Ηλεκτρονικά Πρακτικά του Διεθνούς Επετειακοῦ Συνεδρίου «Ταυτότητες: Γλώσσα καὶ Λογοτεχνία» που διοργάνωσε το Τ.Ε.Φ. του Δ.Π.Θ., Β΄ τόμος, 2018, σελ. 63-77.

Maria Tziatzi, *MICHAEL CHONIATES' GEDICHT „EIS THN DEYTERAN TOY XRISTOU PAPOYSIAN“: PHILOLOGISCHE ANMERKUNGEN*, στο διεθνές περιοδικό *Byzantion* 90 (2020) 397-418.

Maria Tziatzi, *Ἔρωσ Ἀθηνῶν τῶν πάλαι θρυλουμένων: Athen im dichterischen Werk seines Metropoliten Michael Choniates*, στα Πρακτικά του Διεθνούς Συνεδρίου «H

Βυζαντινή Αθήνα»: Proceedings of a Conference “Byzantine Athens”, October 21-23, 2016, Byzantine and Christian Museum, Athens, 2021, 237-248.

Μαρία Τζιάτζη, Σημαίνοντα και σημαινόμενα στον Μιχαήλ Χωνιάτη, στην Επιστημονική Επετηρίδα της Σ.Κ.Α.Σ. του Δ.Π.Θ., Α΄ τόμος (γλωσσανθοί), 2021-2022, σελ. 273-280.

Μαρία Τζιάτζη, Το ποίημα του Μιχαήλ Χωνιάτη «Εἰς ὄν κατώκει βραχύτατον οἰκίσκον», στον τιμητικό τόμο στη μνήμη του Κωνσταντίνου Πιτσάκη: «Κωνσταντῖνος Γ. Πιτσάκης Μνήμης χάριν». *Συμβολές στην Ιστορία του Δικαίου*, τ. 17, Ακαδημία Αθηνών, Κέντρον Ερεύνης Ιστορίας Ελληνικού Δικαίου, Αθήνα 2023, σελ. 575-584.

Maria Tziatzi, Die Legende vom Einhorn bei Michael Choniates: Quellen und Imitationen, στο περιοδικό *Βυζαντινά Σύμμεικτα*, 34 (2024), 11-38. <https://doi.org/10.12681/byzsym.34952>

Μαρία Τζιάτζη, Η Ιστορία σε άλλα λογοτεχνικά κείμενα: Η περίπτωση της «Θεανούς» του Μιχαήλ Χωνιάτη, στον τόμο: *Escribir la Historia en Bizancio Γράφοντας την Ιστορία στο Βυζάντιο*, Encarnación Motos Guirao y Panagiota Papadopoulou (eds.), *Centro de Estudios Bizantinos, Neogriegos y Chipriotas, Serie de Estudios Bizantinos*, Granada 2024, 369-384 (Πρακτικά του Διεθνούς Συμποσίου *Escribir la Historia en Bizancio, Γράφοντας την Ιστορία στο Βυζάντιο* που έλαβε χώρα στις 16-17. 11. 2023 στη Γρανάδα).

A. PAPADOPOULOS-KERAMEUS, *Noctes Petropolitanae*. Sankt Petersburg 1913. Editionem phototypicam praefatione instruxit K. Treu. Leipzig 1976.

W. HÖRANDNER, Dichtungen des Euthymios Tornikes in Cod. gr. 508 der Rumänischen Akademie, in W. HÖRANDNER, *Facettes de la Littérature Byzantine. Contributions Choiesies*. Editées par P. Odorico / A. Rhoby / E. Schiffer. *Dossiers Byzantins* 17. Paris 2017, 91-140.

Ιο. POLEMIS, Κείμενα για την Ελλάδα στην περίοδο των Κομνηνών. Ένας λόγος του Νικολάου Καταφλώρον και δύο ποιήματα του Ευθυμίου Τορνίκη. *Byzantina Logotechnemata* 3. Athen 2020, 167-213.

S. A. P. KAZHDAN, *The Oxford Dictionary of Byzantium* 3. New York – Oxford 1991, 2097, λήμμα Tornikios, Euthymios

J. DARROUZÈS, Notes sur Euthyme Tornikès, Euthyme Malakès et Georges Tornikès. *RÉB* 23 (1965) 149-152

Του ιδίου, Les discours d’Euthyme Tornikès. *RÉB* 26 (1968) 73- 117.

F. KOLOVOU, Euthymios Tornikes als Briefschreiber. Vier unedierte Briefe des Euthymios Tornikes an Michael Choniates im Codex Buc. gr. 508. *JÖB* 45 (1995) 53-74.

J. DARROUZÈS, Un recueil épistolaire du XIIe siècle: Académie Roumaine cod. gr. 508. *RÉB* 30 (1972) 199-229.

Για τον βίο και το έργο του Ιωάννη Αποκαύκου βλ. M. Wellnhofner, *Johannes Apokaukos, Metropolit von Naupaktos in Aetolien (c. 1155–1233). Sein Leben und seine Stellung im Despotat von Epirus unter Michael Doukas und Theodoros Komnenos*, Freising 1913.

Π. Πολάκης, *Ιωάννης Απόκαυκος μητροπολίτης Ναυπάκτου*, Ιερουσαλήμ 1923, άνατ. *Νέα Σιών* 18, 129–212, 449–474 και 513–527.

Κ. Λαμπρόπουλος, *Ιωάννης Απόκαυκος. Συμβολή στην έρευνα του βίου και του συγγραφικού έργου του*, Ιστορικές μονογραφίες 6, Αθήνα 1988 (διδακτορική διατριβή).

ODB I 135 (R. J. Macrides)

M. Angold, *Church and Society in Byzantium under the Society Comnenoi 1081–1261*, Cambridge 1995, 213–33.

Β. Κατσαρός, *Ιωάννης Απόκαυκος ό «σύγχρονος» βυζαντινός λογοτέχνης, Ναυπακτικά* 10/2 (1998–1999, δημοσιευμένο το 2001) (= *Η Ναύπακτος και ή περιοχή της στή βυζαντινή και μεταβυζαντινή έποχή [325–1820]*, Β' *Επιστημονικό Συνέδριο, Ναύπακτος 17–18–19 Οκτωβρίου 1997*) 515–552 (με πλούσια βιβλιογραφία).

Th. Tsampouras – F. Spingou, John Apokaukos (c. 1155–1233). The Metropolitan of Nafpaktos and Painter Nicholas from Euripos, στο: F. Spingou (ed.), *Sources for Byzantine Art History, Vol. 3: The Visual Culture of Later Byzantium (c.1081–c.1350)* I, Cambridge 2022, 143–144.

Έχουν δημοσιευτεί αρκετές επιστολές του Ιωάννη Αποκαύκου από τον V. Vasil'evskij, *Epirotica saeculi XIII. Iz pereziski Ioanna Navpaktskago, Vizantijskij vremmenik* 3 (1896) 233–299 και τον N. A. Bees, *Unedierte Schriftstücke aus der Kanzlei des Johannes Apokaukos des Metropoliten von Naupaktos, in Aetolien, BNJ* 21 (1971–1974) 57–160. Για το επιστολογραφικό έργο του Ιωάννη Αποκαύκου βλ. Λαμπρόπουλος, *Ιωάννης Απόκαυκος* (ό.π. σημ. 1), 90–99, Th. Tsampouras – F. Spingou, *John Apokaukos* (ό.π. σημ. 1), 143–154, όπου οι συγγραφείς εκδίδουν, μεταφράζουν στην αγγλική γλώσσα και σχολιάζουν δύο επιστολές του Αποκαύκου προς τον Ευθύμιο Τορνίκη. Βλ. επίσης F. Spingou – A. Walker, *John Apokaukos (c.1155–1233). A Seljuq-Style Hall in Nafpaktos*, στο: F. Spingou (ed.), *Sources* (ό.π. σημ. 1), I 644–654, F. Spingou, *John Apokaukos (c.1155–1233) What is Memory?: A Letter to Kamateros*, ό.π. I 793–800 και της ίδιας *John Apokaukos: Nafpaktos and the Episkopeion: A Letter by John Apokaukos to the Metropolitan of Thessaloniki*, ό.π. II 958–969.

Για τα ποιήματα του Αποκαύκου:

Παπαδόπουλος Κεραμεύς, *Επιγράμματα Ιωάννου τοῦ Αποκαύκου*, *Αθηνᾶ* 15 (1903) 463–478.

Φ. Δημητρακόπουλος, *Τά ποιήματα τοῦ Ιωάννου Αποκαύκου*, *Ναυπακτικά* 10.2 (1998–1999) 553–583.

F. Spingou, John Apokaukos: Epigram on a Depiction of the Last Supper, στο: F. Spingou (ed.), *Sources* (ό.π. σημ. 1) I, 265–267, John Apokaukos: An Epigram on a Depiction of St. Mary of Egypt, ό.π. II 1074–1078, John Apokaukos: An Epigram on the Basin in the Palace, ό.π. II 1325–1328 και John Apokaukos: A Tomb Epigram on a Shared Burial, ό.π. II 1540–1544 (με μετάφραση των επιγραμμάτων αυτών στην αγγλική γλώσσα).

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΜΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Επίπεδο 7: Μεταπτυχιακά Διπλώματα Ειδίκευσης		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΕΦ 602	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α εξάμηνο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βυζαντινά πεζογραφικά κείμενα		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	10.0
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων	Ειδίκευσης ή Κατεύθυνσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/1432582/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με πλαίσιο προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Γενικός στόχος του μαθήματος είναι να εμβαθύνουν οι φοιτητές στο γραμματειακό είδος της Βυζαντινής Αγιολογίας και να εξοικιωθούν με την έρευνα και τη συγγραφή επιστημονικών εργασιών σε μεταπτυχιακό επίπεδο.

Οι φοιτητές στο τέλος του μαθήματος θα έχουν μία εποπτεία της αγιολογικής παραγωγής του Βυζαντίου. Θα γνωρίζουν τα επιμέρους ήδη της αγιολογίας και τα γνωρίσματά τους καθώς και τις περιόδους που διακρίνονται για τις ανάγκες της έρευνας. Θα

αντιλαμβάνονται σαφώς τη θέση που κατέχουν τα αγιολογικά κείμενα στη γενικότερη λογοτεχνική παραγωγή της βυζαντινής περιόδου.

Θα έχουν συνδέσει τις ιστορικές συνθήκες συγγραφής των κειμένων με τα λογοτεχνικά χαρακτηριστικά τους και θα έχουν αντιληφθεί τη σημασία των προτύπων τους και των άλλων επιρροών. Θα είναι σε θέση να αναγνωρίζουν τα διαφορετικά επίπεδα της γλώσσας που χρησιμοποιούνται. Θα χειρίζονται με άνεση τα σχετικά ερευνητικά και βιβλιογραφικά εργαλεία, θα κατανοούν τον τρόπο που μας παραδόθηκαν τα κείμενα αυτά μέσω των χειρογράφων και θα είναι ενημερωμένοι για την πορεία και τις σύγχρονες τάσεις της αγιολογικής έρευνας. Τέλος θα έχουν εμβαθύνει σε ειδικά ζητήματα, όπως τα θέματα φύλου, η λογοτεχνικότητα και διακειμενικότητα των αγιολογικών κειμένων, διάφορες κατηγορίες αγίων, η αξία της αγιολογίας ως ιστορικής πηγής, κ.ά.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή: Το γραμματειακό είδος της αγιολογίας. Διαφορετικές προσεγγίσεις στην ταξινόμηση των αγιολογικών κειμένων και η ιστορία της έρευνάς τους.
2. Η θέση των αγιολογικών κειμένων στη βυζαντινή γραμματεία και η ιστορία της μελέτης τους. Τα εργαλεία της έρευνας.
- 3-4. Οι γυναίκες στα βυζαντινά αγιολογικά κείμενα.
- 5-6. Αφήγηση, μυθοπλασία και ιστορικότητα σε αγιολογικά κείμενα: Οι δια Χριστόν σαλοί.
- 7-8. Πολιτική και αγιολογία: Στρατιωτικοί άγιοι.
- 9-10. Πόλη και ύπαιθρος: Οι άγιοι στυλίτες.
- 11-12. Εικονομαχία: Αυτοκράτορες άγιοι.
13. Ο Συμεών και οι μεταφράσεις.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Πρόσωπο με πρόσωπο Εξ αποστάσεως εκπαίδευση										
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές										
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	<table border="1" data-bbox="858 539 1437 875"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th> <th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>39</td> </tr> <tr> <td>Φροντιστήριο</td> <td>26</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td>185</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>250</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	39	Φροντιστήριο	26	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	185	Σύνολο Μαθήματος	250
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου										
Διαλέξεις	39										
Φροντιστήριο	26										
Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	185										
Σύνολο Μαθήματος	250										
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Γλώσσες αξιολόγησης φοιτητών Ελληνικά Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική) Διαμορφωτική Τρόποι αξιολόγησης φοιτητών Ποσοστό										

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Γενική Βιβλιογραφία (δίνεται επιπλέον βιβλιογραφία στις επιμέρους ενότητες)

R. Aigrain, *L'Hagiographie*, Paris, 1953.

P. Brown, "The rise and function of the holy man in late antiquity", *Journal of Roman Studies* 61, 1971, 80-101.

H. Delehaye, *L'ancienne hagiographie byzantine: les sources, les premiers modèles, la formation des genres*, [Sh 73], Bruxelles 1991.

———, *Les légendes hagiographiques*, Brüssels 1905.

St. Efthymiadis (ed.), *The Ashgate Research Companion to Byzantine hagiography*, vol. I: *Periods and Places*, Farnham 2011 and 2014.

F. Halkin, *Bibliotheca hagiographica graeca*. 3. éd. Bruxelles : Société des Bollandistes, 1957. 3 v. (Subsidia hagiographica, no. 8a).

A. Kazhdan – A.-M. Talbot, «Hagiography», *Oxford Dictionary of Byzantium* (1991) 897-899.

A. Laiou-Thomadakis, "Saints and Society in the Late Byzantine Empire," in A. Laiou-Thomadakis (ed.), *Charanis Studies: Essays in Honor of Peter Charanis*, New Brunswick, NJ, 1980, 84-114.

R. Macrides, "Saints and sainthood in the Early Palaiologan Period," in S. Hackel (ed.), *The Byzantine Saint*, London, 1981, 67-87.

- P. Magdalino, "The Byzantine Holy Man in the Twelfth Century" in S. Hackel (ed.), *The Byzantine Saint*, London, 1981, 51-66.
- C. Mango, "Saints", in *The Byzantines*, ed. G. Cavallo (Chicago, 1997) 255-280
- I. Ševčenko, *Observations on the Study of Byzantine Hagiography in the Last Half-Century or Two Looks Back and One Look Forward*, Toronto: Canadian Institute of Balkan Studies, 1995.
- Θ. Δετοράκης, *Εισαγωγή στη σπουδή των αγιολογικών κειμένων*, Ρέθυμνο 1992.
- Κ. Μέντζου-Μεϊμάρη, *Βυζαντινή Αγιολογική Βιογραφία*, Αθήνα 2002.
- Π. Β. Πάσχος, *Άγιοι, οι φίλοι του Θεού. Εισαγωγή στην Αγιολογία της Ορθόδοξου Εκκλησίας*, Αθήνα 19972.
- Δ. Τσάμης, *Αγιολογία της Ορθόδοξης Εκκλησίας*, Θεσσαλονίκη 1999.

Εύδοξος

-Δεν υπάρχει

ΜΕΦ603
ΠΑΛΑΙΟΓΡΑΦΙΑ Ι
RAIMONDO TOCCI
ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΟΣ: Raimondo TOCCI

ΣΧΟΛΗ	Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών		
ΤΜΗΜΑ	Ελληνικής Φιλολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΕΦ603	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Παλαιογραφία Ι		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	10	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Κανένα		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Γενικός στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με το αντικείμενο, τους στόχους και τις βασικές αρχές της Ελληνικής Παλαιογραφίας, και, ως προς τις

επαγγελματικές προοπτικές, με τις δυνατότητες αξιοποίησης των αρχών και των μεθόδων ανάλυσης της γραφής σε επίπεδο γραφολόγου.

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- Εξηγούν το αντικείμενο, τους στόχους και τις βασικές αρχές της Ελληνικής παλαιογραφίας
- Κατανοούν τις διαφορές μεταξύ διαφορετικών γραφών
- Εφαρμόζουν τις μεθόδους της Παλαιογραφίας στην ανάγνωση χειρογράφων της Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Εποχής
- Να ταυτίζουν ίδιες ή και να αναγνωρίζουν διαφορετικές γραφές σε οποιοδήποτε κείμενο

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Ομαδική εργασία

Αυτόνομη εργασία

Λήψη αποφάσεων

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα είναι αφιερωμένο στην ελληνική παλαιογραφία, δηλ. στη εξέταση της εξέλιξης της ελληνικής γραφής.

Μαθήματα 1-3:

Μεγαλογράμματα γραφή

- Βιβλική μεγαλογράμματα
- Όρθια οξυκόρυφη
- Κεκλιμένη οξυκόρυφη
- Αλεξανδρινή μεγαλογράμματα
- Λειτουργική στρογγυλόσημη

Μαθήματα 4-6:

Μικρογράμματα γραφή: 9ος-10ος αι.

- Στουδιτική μικρογράμματα
- Γωνιώδης αγκιστροειδής (Eckige Hakenschrift, τύπου Αναστασίου)
- Keulenschrift à la Arethas
- Σγουρή μικρογράμματα (minuscule bouletée)

Μαθήματα 7-9:

Μικρογράμματα γραφή: 11ος-12ος αι.

- Μαργαριτόπλεκτα (Perlschrift)

- Κατωϊταλικές γραφές

Μαθήματα 10-11:

Μικρογράμματα γραφή: 13ος-14ος αι.

- Χρηστικές γραφές
- Αρχαϊζουσες γραφές
- Ανισοστρόγγυλη γραφή (Fettaugenschrift)
- Beta-Gamma Schrift

Μαθήματα 12-13:

Μικρογράμματα γραφή: 14ος-16ος αι.

- Γραφή τύπου Μετοχίτη
- Γραφή τύπου Μονής Οδηγών
- Αυτόγραφα
- Έλληνες γραφείς στη Δύση (Ανδρέας Δαρμάριος κ.ά.)
- Μοναστηριακές γραφές (τύπου Οδηγών, Ματθαίος Μυρέων κ.ά.)

Επίσκεψη σε Βιβλιοθήκη για τη μελέτη χειρογράφων.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση βάσεων δεδομένων (TLG, Pinakes κ.λπ.) • Παρουσιάσεις – διδασκαλία με εξειδικευμένο λογισμικό (ppt κ.λπ.) • Διδακτικό Υλικό, ανακοινώσεις & επικοινωνία μέσω της πλατφόρμας eclass • Επικοινωνία μέσω email 	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</i></p>	<p>Δραστηριότητα</p> <p>Διαλέξεις</p> <p>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</p> <p>Αυτόνομη μελέτη και προετοιμασία για τις εξετάσεις</p> <p>Αυτόνομη ανάγνωση χειρόγραφων</p> <p>Τελική προφορική εξέταση</p> <p>Σύνολο Μαθήματος</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p> <p>39</p> <p>50</p> <p>84</p> <p>75</p> <p>2</p> <p>250</p>

	(25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ		
<p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>		
<p>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική (για τους φοιτητές ERASMUS: Αγγλική)</p> <p>Μέθοδος αξιολόγησης: Συμπερασματική</p> <p>Τελική προφορική εξέταση:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Μεταγραφή διδαγμένου κειμένου/χειρογράφου 2. Ερωτήσεις σύντομης απάντησης τόσο σχετικά με το θεωρητικό μέρος του μαθήματος όσο και με το πρακτικό μέρος 		

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

- H. Hunger, *Schreiben und Lesen in Byzanz. Die byzantinische Buchkultur*, München 1989 (ελλ. μετ. Γ. Βασιλάρος, *Ο κόσμος του βυζαντινού βιβλίου. Γραφή και ανάγνωση στο Βυζάντιο*, Αθήνα 1995).
- E. Mioni, *Introduzione alla paleografia greca*, Padova 1973 (ελλ. μετάφρ. Ν. Μ. Παναγιωτάκης, *Είσαγωγή στην ελληνική παλαιογραφία*, Αθήνα 1977).
- L. Perria, *Οι γραφές των ελληνικών χειρογράφων*. Ελλ. Μετάφρ. Θεσσαλονίκη 2019.
- A. Σιγάλας, *Ιστορία της ελληνικής γραφής* [Βυζαντινά Κείμενα και Μελέται 12], Θεσσαλονίκη (1934), ²1974.

ΝΕΦ701
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΑΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

• **ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	Κλασικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Ελληνικής Φιλολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΝΕΦ 701	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεθοδολογία της έρευνας		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ	Κωνσταντίνος Δανόπουλος		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	4	
Ασκήσεις με προφορικές παρουσιάσεις	1	6	
Σύνολο Π. Μονάδων		10	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr		

• **ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ**

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- 1. Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης*
- 2. Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β*
- 3. Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων*

Γνώση, κατανόηση και εξοικείωση με τρόπους αναζήτησης σε έντυπες και ηλεκτρονικές πηγές, όπως και σε ψηφιοποιημένες βάσεις δεδομένων για εύρεση βιβλιογραφίας και επιστημονική ενημέρωση.

Εξοικείωση με τον ρόλο του Τύπου (ημερήσιου και περιοδικού) και τις ερευνητικές

αναζητήσεις που σχετίζονται με αυτόν.

Εξοικείωση με την παλαιογραφία και τα νεοελληνικά χειρόγραφα.

Ανάλυση, ερμηνεία κειμένων θεωρίας και συγκριτικής γραμματολογίας με σκοπό την καλύτερη και πολύπλευρη προσέγγιση των λογοτεχνικών κειμένων. Χρήση θεωρητικών και συγκριτολογικών εργαλείων και εφαρμογή τους σε ελληνικά και ξένα λογοτεχνικά κείμενα.

Απώτερος σκοπός είναι οι μεταπτυχιακοί φοιτητές να αποκτήσουν την τεχνογνωσία, τα εργαλεία και τη βιβλιογραφική ενημέρωση που χρειάζεται ώστε κατόπιν να εμβαθύνουν στην ιδεολογία (πολιτική φιλοσοφία, αισθητική, φιλοσοφία των ιδεών) και τα λογοτεχνικά κείμενα που σχετίζονται με αυτή, όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και στην Ευρώπη. Παράλληλα, πρέπει να εμβαθύνουν στη σχέση των συγγραφέων με την παλαιότερη παράδοση. Οι φοιτητές θα είναι σε θέση να κατανοούν και να εξηγούν τους στόχους, τις αρχές και τις μεθόδους των πεδίων ανάλυσης και ερμηνείας της λογοτεχνίας, καθώς και την αναγκαιότητα συνδυασμού τους.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων.

Πρώτες ασκήσεις μεταγραφής από χειρόγραφα.

Αναζήτηση σε καταλόγους χειρογράφων και αρχείων συγγραφέων, σε δημόσιες βιβλιοθήκες κ.λπ.

Η χρήση των ψηφιακών βιβλιοθηκών και εξοικείωση με τις νέες τεχνολογίες.

Χρήση ξενόγλωσσης βιβλιογραφίας και τρόπος μελέτης της (άσκηση ανάγνωσης και παρουσίασης άρθρου ξενόγλωσσου με σκοπό την κατανόηση).

Κατάρτιση βιβλιογραφίας και ευρετηρίων.

• ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στη μεθοδολογία της έρευνας.
2. Ανάλυση, επεξεργασία, σύγκριση, τεκμηρίωση, σύνθεση και ερμηνεία των δεδομένων.
3. Οι εκδόσεις κειμένων της νεοελληνικής λογοτεχνίας.
4. Οι «παραδοσιακές» βιβλιοθήκες.
5. Οι «ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες» και η διαχείρισή τους.
6. Οι βιβλιογραφίες και τα είδη τους. Τα βιβλία αναφοράς και οι ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων.

7. Τα λογοτεχνικά αρχεία και η διαχείρισή τους.
8. Εισαγωγή στην παλαιογραφία.
9. Ο ρόλος του Τύπου στη μελέτη της λογοτεχνίας. Οι εφημερίδες και τα λογοτεχνικά περιοδικά του 19^{ου} και 20ού αιώνα.
10. Εισαγωγή στη θεωρία της λογοτεχνίας.
11. Η λογοτεχνική κριτική.
12. Η συγκριτική φιλολογία.
13. Η συγγραφή της διπλωματικής εργασίας. Η δεοντολογία της επιστημονικής έρευνας.

• **ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ**

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>A. Διά ζώσης διδασκαλία (65% των μαθημάτων). B. Εξ αποστάσεως (με την πλατφόρμα Microsoft teams, 35% των μαθημάτων).</p>													
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Χρήση του eclass και της διαδικτυακής τεχνολογίας, powerpoints, επικοινωνία μέσω e-mail, διά ζώσης επικοινωνία στο γραφείο ή μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας Microsoft teams.</p>													
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="679 1223 1000 1279">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1013 1223 1335 1279">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="679 1288 1000 1375">Διαλέξεις, σεμινάρια του διδάσκοντος</td> <td data-bbox="1013 1288 1335 1375">13 εβδομάδες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="679 1384 1000 1742">Εργαστηριακές ασκήσεις των μεταπτυχιακών φοιτητών (συγγραφή μικρών άρθρων, βιβλιοκρισιών, περιλήψεις επιστημονικών έργων ή λογοτεχνικών κειμένων κ.ά.)</td> <td data-bbox="1013 1384 1335 1742">2^η-8^η εβδομάδα</td> </tr> <tr> <td data-bbox="679 1751 1000 1807">Βιβλιογραφική έρευνα</td> <td data-bbox="1013 1751 1335 1807">9^η εβδομάδα</td> </tr> <tr> <td data-bbox="679 1816 1000 1881">Επισκέψεις σε βιβλιοθήκες</td> <td data-bbox="1013 1816 1335 1881">10^η εβδομάδα</td> </tr> <tr> <td data-bbox="679 1890 1000 2016">Συγγραφή δοκιμίων και προφορικές παρουσιάσεις</td> <td data-bbox="1013 1890 1335 2016">11^η -12^η εβδομάδα</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις, σεμινάρια του διδάσκοντος	13 εβδομάδες	Εργαστηριακές ασκήσεις των μεταπτυχιακών φοιτητών (συγγραφή μικρών άρθρων, βιβλιοκρισιών, περιλήψεις επιστημονικών έργων ή λογοτεχνικών κειμένων κ.ά.)	2 ^η -8 ^η εβδομάδα	Βιβλιογραφική έρευνα	9 ^η εβδομάδα	Επισκέψεις σε βιβλιοθήκες	10 ^η εβδομάδα	Συγγραφή δοκιμίων και προφορικές παρουσιάσεις	11 ^η -12 ^η εβδομάδα	
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου													
Διαλέξεις, σεμινάρια του διδάσκοντος	13 εβδομάδες													
Εργαστηριακές ασκήσεις των μεταπτυχιακών φοιτητών (συγγραφή μικρών άρθρων, βιβλιοκρισιών, περιλήψεις επιστημονικών έργων ή λογοτεχνικών κειμένων κ.ά.)	2 ^η -8 ^η εβδομάδα													
Βιβλιογραφική έρευνα	9 ^η εβδομάδα													
Επισκέψεις σε βιβλιοθήκες	10 ^η εβδομάδα													
Συγγραφή δοκιμίων και προφορικές παρουσιάσεις	11 ^η -12 ^η εβδομάδα													

	Προφορική εξέταση	13η εβδομάδα
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>A. Παρουσία και συμμετοχή στο μάθημα. B. Έρευνα για συγκεκριμένο κάθε φορά αντικείμενο. Γ. Μικρές εργασίες ή προφορικές εξετάσεις ανά αντικείμενο.</p>	

• **ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ**

Ενδεικτική Βιβλιογραφία (για τις ανάγκες του μαθήματος)

K.Θ. Δημαράς, *Σύμμικτα Δ΄. Λόγια περί μεθόδου*, Τόμος πρώτος (1931-'63), Τόμος δεύτερος (1964-'89). Επιλογή κειμένων Φίλιππος Ηλιού, Επιμ. Πόπη Πολέμη, Αθήνα, Μουσείο Μπενάκη και Μ.Ι.Ε.Τ. 2013.

Arlette Farge, *Η γεύση του αρχείου*, Μτφρ. Ρίκα Μπενβενίστε, Αθήνα, Εκδόσεις Νεφέλη 2004.

Judith Ellis (επιμ.), *Η διατήρηση των αρχείων*, Μτφρ. Ζωή Οικονόμου, Αθήνα, Ελληνική Αρχαιακή Εταιρεία, Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός 2000.

Ανδρέας Φ. Μπάγιας, *Αρχειονομία. Βασικές έννοιες και αρχές. Η οργάνωση των αρχείων για τη διοίκηση και την έρευνα*, Αθήνα, Εκδόσεις Κριτική 1998.

Κυριάκος Ντελόπουλος, *Σύστημα Βιβλιογραφίας. Θεωρία και πρακτική*, Βιβλία για το Βιβλίο- Gutenberg ²1987.

Χ.Λ. Καράογλου, «Βιβλιογραφίες λογοτεχνών. Θεωρητικά και μεθοδολογικά ζητήματα», *Μολυβδοκοנדυλοπελεκητής* 5 (1995/1996) 73-118.

Κωστής Δανόπουλος, *Βιβλιογραφία Θανάση Βαλτινού (1958-2004). Με συμπλήρωμα ως το 2013 για τις αυτοτελείς εκδόσεις*, Αθήνα, Βιβλιοπωλείον της "Εστίας" 2013.

Χ.Λ. Καράογλου, «Ο φιλολογικός επιμελητής ανάμεσα στον συγγραφέα και στον αναγνώστη. Υπηρετής δύο αφεντάδων;», *Κονδυλοφόρος*, 12 (2013) 165-189.

Αθανάσιος Παπαδόπουλος-Κεραμέυς, *Μαυρογορδάτειος Βιβλιοθήκη: ήτοι γενικός περιγραφικός κατάλογος των εν ταις ανά την Ανατολήν βιβλιοθήκαις ευρισκομένων ελληνικών χειρογράφων καταρτισθείσα και συνταχθείσα κατ' εντολήν του εν Κωνσταντινουπόλει Ελληνικού Φιλολογικού Συλλόγου / υπό Α. Παπαδοπούλου του Κεραμέως*, Ελληνικός Φιλολογικός Σύλλογος Κωνσταντινουπόλεως, Κωνσταντινούπολη 1884. Διατίθεται δωρεάν στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Ανέμη.

Émile Legrand, *Bibliographie hellénique: ou, Description raisonnée des ouvrages publiés en grec par des Grecs aux dix-huitième siècle/par Émile Legrand. Œuvre posthume complétée et publiée par Mgr Louis Petit et H. Pernet*, Paris 1918-1928. Διατίθεται δωρεάν στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Ανέμη.

Ιωάννης Σακκελίω, *Κατάλογος των χειρογράφων της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος / υπό Ιωάννου Σακκελίωτος επιμελητού και Αλκιβιάδου Ι. Σακκελίωτος εκτάκτου αναπληρωτού*, Εκ του Εθνικού Τυπογραφείου και Λιθογραφείου, Αθήνα 1892.

Κωνσταντίνος Σάθας, *Νεοελληνική Φιλολογία: Βιογραφία των εν τοις γράμμασι διαλαμπάντων Ελλήνων, από της καταλύσεως της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας μέχρι της ελληνικής εθνεγερσίας (1453-1821)*, Εκ της Τυπογραφίας των τέκνων Ανδρέου Κορομηλά, Αθήνα 1868. Διατίθεται δωρεάν στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Ανέμη.

Ψηφιακές βιβλιοθήκες όπως: <https://anemi.lib.uoc.gr/?lang=el>
<https://www.openarchives.gr/> <https://parliament.openabekt.gr/> <https://www.nlg.gr/>
<http://www.ekt.gr/> και ξένες <https://www.bl.uk/manuscripts/>
<https://gallica.bnf.fr/accueil/?mode=desktop> <https://www.digitale-sammlungen.de/>

Δημήτρης Αγγελάτος, *Η άλφα βήτα του νεοελληνιστή. Οδηγός για το εισαγωγικό μάθημα στην επιστήμη της νεοελληνικής φιλολογίας*, Αθήνα, Εκδόσεις Gutenberg 2011.

Ελισάβετ Αρσενίου, *Πρακτική εισαγωγή στη μελέτη της νεοελληνικής λογοτεχνίας*, Αθήνα, Μεταίχιμο 2012.

Ερατοσθένης Καψωμένος, *Ποιητική*, Αθήνα, Εκδόσεις Πατάκη 2005.

Δημήτρης Τζιόβας, *Το παλίμψηστο της αφήγησης*, Αθήνα, Οδυσσεάς ²2002.

Λίζυ Τσιριμώκου, *Εσωτερική ταχύτητα*, Αθήνα, Άγρα 2000.

Robert Browning, *Medieval and Modern Greek*, Λονδίνο, Hutchinson 1969. Βλ. και ελλην. μτφρ. Μ. Κονομή, επιμ. Χ. Χααραλαμπάκης με τίτλο *Η ελληνική γλώσσα, μεσαιωνική και νέα*, Αθήνα, Εκδόσεις Παπαδήμα ²1995.

Umberto Eco, *Πώς γίνεται μια διπλωματική εργασία*, Αθήνα, Νήσος 1994.

Κώστας Ζαφειρόπουλος, *Πώς γίνεται μια επιστημονική εργασία; Επιστημονική έρευνα και συγγραφή εργασιών*, Αθήνα, Κριτική 2005.

Gerard Genette, *Εισαγωγή στο αρχικείμενο*, Μτφρ. Μ. Πατεράκη-Γαρέφη. Αθήνα, Βιβλιοπωλείον της "Εστίας" 2001.

Gerard Genette, *Παλίμψηστα. Η λογοτεχνία δευτέρου βαθμού*, Μτφρ. Β. Πατσογιάννης, Επιμ. Μ. Στεφανοπούλου, Λ. Τσιριμώκου. Αθήνα, ΜΙΕΤ 2018.

http://www.greek-language.gr/greekLang/studies/history/thema_19/index.html

Ν.Π. Ανδριώτης, *Ιστορία της ελληνικής γλώσσας (τέσσερις μελέτες)*. Θεσσαλονίκη, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη] 1992.

Γιώργος Μπαμπινιώτης, *Συνοπτική ιστορία της ελληνικής γλώσσας*, Αθήνα, Κέντρο Λεξικολογίας 1985.

Θεωρία και πράξη των εκδόσεων της υστεροβυζαντινής, αναγεννησιακής και μεταβυζαντινής δημόδους γραμματείας, Πρακτικά του Διεθνούς Συνεδρίου Neograeca Medii Aevi IV, Αμβούργο 28-31.1.1999 (Συμποσιόπουλον), Επιμ. Hans Eideneier, Ulrich Moennig, Νότης Τουφεξής, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης 2001.

Αλέξης Καλοκαιρινός, *Γλωσσολογία και ποιητική*, Αθήνα, Νήσος 2011.

Κωδικογράφοι, συλλέκτες, διασκευαστές και εκδότες. Χειρόγραφα και εκδόσεις της όψιμης βυζαντινής και πρώιμης νεοελληνικής λογοτεχνίας. Πρακτικά συνεδρίου που πραγματοποιήθηκε στο Ινστιτούτο της Δανίας στην Αθήνα, 23–26 Μαΐου 2002, προς τιμήν των Hans Eideneier και Arnold van Gemert, Επιμ. D. Holton, T. Λεντάρη, U. Moennig, P. Vejleskon. Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης 2005.

Περικλής Λατινόπουλος, *Τα πρώτα βήματα στην έρευνα. Ένας χρηστικός οδηγός για νέους ερευνητές*, Αθήνα, Κριτική 2010.

Αλέξης Πολίτης, *Υποσημειώσεις και παραπομπές*, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης 2008.

Αλέξης Πολίτης, *Εγχειρίδιο του νεοελληνιστή. Βιβλιογραφίες, λεξικά, εγχειρίδια, κατάλογοι, ευρετήρια, χρονολόγια κ.ά.* (με τη συνεργασία του Τριαντάφυλλου Σκλαβενίτη και της Μαρίας Μαθιουδάκη), 2η επαυξημένη έκδοση, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις

Κρήτης 2011.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Ανθρωπιστικών Σπουδών		
ΤΜΗΜΑ	Ανθρωπιστικών Επιστημών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΝΕΦ 702	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Χειμερινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Λογοτεχνία και Γραμματεία (απαρχές - τέλος του 18ου αιώνα): Ερευνητικά, εκδοτικά και θεωρητικά ζητήματα της γραμματείας του πρώιμου Διαφωτισμού (1664-1750).		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	10	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΥΝΕΦ 242 ή αντίστοιχο από άλλο τμήμα φιλολογίας για τον Διαφωτισμό		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/KOM04572/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης

και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Γνώση/κατανόηση και εξοικείωση με την πρωτότυπη παραγωγή του Πρώιμου Διαφωτισμού (1664-1750)

Ανάλυση/ερμηνεία κειμένων θεωρίας, ιστορίας, κριτικής και συγκριτολογικά, με σκοπό την καλύτερη και πολύπλευρη προσέγγιση των ευρύτερα γραμματειακών και ειδικότερα λογοτεχνικών κειμένων του Διαφωτισμού, βάσει παραδειγμάτων ενδεικτικών. Απώτερος σκοπός είναι να εμβαθύνουν στα είδη όχι μόνο κατά την εποχή του Πρώιμου Διαφωτισμού αλλά και σε σχέση όμως με την παλαιότερη παράδοση.

Υλοποίηση/εφαρμογή των υποδομών και τεχνολογιών με αφορμή και την αναζήτηση σε ψηφιακές βιβλιοθήκες, καταλόγους χειρογράφων και βιβλιογραφικές μελέτες και ιστοτόπους.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
 Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Εισάγει τους φοιτητές σε ειδικότερα θέματα (εκδοτικά, θεωρητικά και ιστορικά) που αφορούν σε μια εν πολλοίς άγνωστη περίοδο.

Αναζήτηση και εντοπισμός χειρογράφων σε καταλόγους.

“Επίσκεψη” ψηφιακών βιβλιοθηκών για εύρεση υλικού. Εξοικείωση με την νέα τεχνολογία.

Γνωριμία με την περίοδο μετά την Άλωση ως και την πρώτη πρώιμη φάση του Διαφωτισμού (διεπιστημονική προσέγγιση με βάση την Ιστορία).

Προσαρμογή στην ιδιόζουσα γλώσσα της εποχής, ειδικά για τους λόγιους (αρχαίζουσα, μέση κοινή φαναριώτικη και δημώδης των χειρογράφων και επιστολών ή «Εφημερίδων» [=ημερολογίων]). Διδασκαλία βασικών παλαιογραφικών γνώσεων (με ασκήσεις) ώστε να προσαρμοστούν και σε αυτή την πλευρά της επιστήμης μας.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Διάγραμμα του μαθήματος:

1. Εισαγωγή στις βασικές έννοιες και εργαλεία. Ιστορικό πλαίσιο έως τον 17ο και κυρίως το άμισό του 18ου αιώνα στην Ευρώπη και τα καθ' ημάς.

Μεθοδολογικά εργαλεία προσέγγισης: αφηγηματικές θεωρίες, ειδολογικές θεωρίες, θεωρία των ιδεών.

2. Παλαιότερα κείμενα Ελληνικά και Ευρωπαϊκά (αναφορά). Κείμενα και είδη από το 1664 ως το 1750.

3. Η ιδεολογία του Διαφωτισμού στην Οθωμανική Αυτοκρατορία και το λογοτεχνικό υπόβαθρο των συγγραφέων.

4. Ενδεικτικά παραδείγματα που θα εξεταστούν:

α. Ιατροφιλόσοφοι και κείμενά τους ως δείγματα πρώιμης νεοτερικής σκέψης.

β. Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος (βίος και έργο). Προσέγγιση κειμένων του και των «εφημερίδων» του αντιτάλου του Καρυοφύλλη

γ. Νικόλαος Μαυροκορδάτος (βίος και έργο). Προσέγγιση κειμένων του.

δ. Νεόφυτος, Το Αχούρι

ε. Πάμπερης, «Επιτετημένη επαρίθμησις».

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Εξ αποστάσεως διδασκαλία λόγω πανδημίας με ανταλλαγή ηλεκτρονικής αλληλογραφίας μέσω της πλατφόρμας του e-class και χρήση του e-class για ενημέρωση και διάθεση σημειώσεων και πλάνου του μαθήματος ή παράθεση χρήσιμων συνδέσμων (links), στους οποίους μπορούν να βρουν υλικό για το μάθημα, αλλά και για μελλοντικά μαθήματα Νέων Ελληνικών. Παράλληλα θα γίνεται κοινή χρήση οθόνης, ώστε να έχουν τη δυνατότητα να βλέπουν άμεσα τον τρόπο εργασίας στο διαδίκτυο και στα αρχεία του διδάσκοντος.</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Αναζήτηση στο διαδίκτυο, εξοικείωση με ηλεκτρονικά μέσα και με ψηφιοποιημένα χειρόγραφα και εκδόσεις παλαιές. Επικοινωνία στο γραφείο και με ηλεκτρονική αλληλογραφία.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση,</i></p>	<p>Δραστηριότητα Εβδομάδα 1: Το μάθημα και οι</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου Διάλεξη 3 ωρών και Μελέτη κατ'</p>

<p>Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<p>υποχρεώσεις. <u>Εισαγωγή στις βασικές έννοιες και εργαλεία - Ιστορικό πλαίσιο έως τον 17ο και κυρίως το ά μισό του 18ου αιώνα στην Ευρώπη και τα καθ' ημάς.</u></p>	<p>οίκον της βιβλιογραφίας και κάποιων κειμένων (το υλικό αναρτήθηκε στο e-class) 20 ώρες</p>
	<p>Εβδομάδα 2: <u>Η ιδεολογία του Πρώιμου Διαφωτισμού στην Οθωμανική Αυτοκρατορία και το λογοτεχνικό υπόβαθρο των συγγραφέων – Παλαιότερα κείμενα Ελληνικά και Ευρωπαϊκά (αναφορά).</u> Κείμενα και είδη από το 1664 ως το 1750.</p>	<p>Διάλεξη 3 ωρών και Μελέτη κατ' οίκον γενικών εγχειριδίων για την εποχή (20 ώρες)</p>
	<p>Εβδομάδα 3-4: <u>Ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος (βίος και έργο). Προσέγγιση κειμένων του και των «εφημερίδων» του αντιπάλου του Καρουοφύλλη (η διάλεξη της 3ης εβδομάδας θα γίνει από τον κ. Δ. Τζελέπη)</u></p>	<p>Διαλέξεις συνολικά 6 ωρών και έναρξη Μελέτης κατ' οίκον κειμένων που θα εξεταστούν και της βιβλιογραφίας. 25 ώρες Οι διαλέξεις από τον κο Δ. Τζελέπη στο πλαίσιο συνεπικουρίας</p>
	<p>Εβδομάδα 5-6: <u>Ο Νικόλαος Μαυροκορδάτος (βίος και έργο). Προσέγγιση κειμένων του και των κειμένων του αντιπάλου του Μ. Σκένδου.</u></p>	<p>Διαλέξεις συνολικά 6 ωρών και έναρξη Μελέτη κατ' οίκον του μυθιστορήματος Φ.Π. και της βιβλιογραφίας. 25 ώρες</p>
	<p>Εβδομάδα 7-8: <u>Ιατροφιλόσοφοι (Ροδοκανάκης, Τιμόνης, Πυλαρινός και Σκένδος) και η επιστημονική κατάρτιση.</u></p>	<p>Διαλέξεις συνολικά 6 ωρών και έναρξη Μελέτη κατ' οίκον των έργων και της βιβλιογραφίας. 20 ώρες</p>
	<p>Εβδομάδα 9-10: <u>Άλλοι συγγραφείς και έργα. Παρουσίαση μικρών εργασιών</u></p>	<p>Διάλεξη 3 ωρών και παρουσίαση εργασιών 3 ωρών. Μελέτη κατ' οίκον των έργων και της βιβλιογραφίας. Εκπόνηση εργασιών. 30 ώρες</p>
	<p>Εβδομάδα 11-12: <u>Παρουσίαση μεγάλων εργασιών</u></p>	<p>Παρουσιάσεις εργασιών 6 ώρες με παρατηρήσεις και συζήτηση. Μελέτη κατ' οίκον των έργων και της βιβλιογραφίας. Εκπόνηση εργασιών. 30 ώρες</p>
	<p>Εβδομάδα 13: <u>Επανάληψη, απορίες και οργάνωση των εργασιών.</u></p>	<p>Επανάληψη και συζήτηση προβλημάτων για την τελική γραπτή μεγάλη εργασία 3 ώρες και εκπόνηση εργασίας 40 ώρες</p>
	<p>Διαλέξεις Μελέτη κατ' οίκον και εκπόνηση εργασιών</p> <p>Συνολικός φόρτος μαθήματος:</p>	<p>39 ώρες 211 ώρες</p> <p>250ώρες/10 Ects 25 ώρες/ Διδακτ. μονάδα</p>
	<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Εξέταση με δύο εργασίες (μία μικρή των 3-4 σελίδων και μία μεγάλη των 12-15 σελίδων με times new roman 12, ενάμισι διάστημα και υποσημειώσεις με times new roman 10 και μονό διάστημα).</p> <p>Λαμβάνεται υπόψη η παρουσία και συμμετοχή στο μάθημα και οι συζητήσεις (5%), αλλά και οι προφορικές παρουσιάσεις των δύο εργασιών (20%).</p> <p>Απαραίτητη είναι και η συμμετοχή των φοιτητών στις διαλέξεις του Εργαστηρίου Νεοελληνικής και Συγκριτικής Φιλολογίας</p>

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

A. Άρθρα του διδάσκοντος (υποχρεωτικά):

- «Νικόλαου Μαυροκορδάτου, *Φιλοθέου Πάρεργα*: Η μυθοπλαστική εγκυκλοπαίδεια ανάμεσα στην Ανατολή και τη Δύση» στον τόμο *Ο ελληνικός κόσμος ανάμεσα στην εποχή του Διαφωτισμού και στον εικοστό αιώνα. Πρακτικά του Γ' Ευρωπαϊκού Συνεδρίου Νεοελληνικών Σπουδών (ΕΕΝΣ,)*, Βουκουρεστί 2-4 Ιουνίου 2006, τ. Α', επιμ. Κ. Δημάδης, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 99-113.
- «“Πάρεργον”, “Παίγνιον” και “Διηγηματική εγκυκλοπαίδεια”: Ο “ναρκισσισμός” της νεοελληνικής δημιουργικής πεζογραφίας ως όχημα της πρώιμης νεωτερικότητας (1716–1866)», στα Πρακτικά του Ε' Συνεδρίου της Ευρωπαϊκής Εταιρείας Νεοελληνικών Σπουδών: *Συνέχειες, ασυνέχειες, ρήξεις στον ελληνικό κόσμο (1204-2014)*» (Θεσσαλονίκη 2-5 Οκτωβρίου 2014), τόμ. 2, Ευρωπαϊκή Εταιρεία Νεοελληνικών Σπουδών, Αθήνα 2014, 581-597.
- «Narration as description of reality in the writings of Alexander Mavrocordatos. From the Past (Preface to *Ιουδαϊκά*) to the Present (letters during the besiege of Belgrade)», στον τόμο Mariana-Dorina Măgărin (coord. ed.), *Studia in Honorem Professoris Jacques Bouchard 73*, Ethnos, Braşov (Romania) 2013, 30-51.
- «Μιχαήλ Σκένδος – Νικόλαος Μαυροκορδάτος: οι αντίπαλοι και η διακίνηση κειμένων, λογίων και ιδεών στις αρχές του 18ου αιώνα», *ΚΑΘΕΔΡΑ 3* (No 1-2) 2018, 237-249
- «Η “ναρκισσιστική αφήγηση” της πρώιμης νεωτερικότητας και η περιοδολόγηση της ελληνικής δημιουργικής πεζογραφίας», *Πρακτικά του 8ου Συνεδρίου Μεταπτυχιακών Φοιτητών και Υποψηφίων Διδασκόντων του Τμήματος Φιλολογίας του Ε.Κ.Π.Α., Τόμος Α': Βυζαντινή Φιλολογία, Νεοελληνική Φιλολογία*, εκδ. Ε.Κ.Π.Α., Αθήνα 2017, 123-140.
- Urban life and landscape depictions as an aspect of Early Modern identity: the turn to "reality" in Enlightenment fiction, στον τόμο: Μαυρέλος Ν. - Συμεωνίδου Π. (επιμ.), *Ταυτότητες, Γλώσσα & Λογοτεχνία: Πρακτικά του Διεθνούς Συνεδρίου για τα 20 χρόνια λειτουργίας του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας του Δ.Π.Θ., Τόμος Β'*, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης – Εκδόσεις Σαΐτα, Κομοτηνή 2017, 398-412.
- «“Φιλόκαλοι περιπατητές” και “έμψυχη εικών”: Η πόλη και η θεραπευμένη φύση στον Ν. Μαυροκορδάτο και στον Μοντεσκιέ», στον τόμο: *Ποιητική του Τοπίου. Πρακτικά Συνεδρίου*, τόμ. Α', επιμ. Ε. Γαραντούδης-Β. Πάτσιου-Ου. Πολυκανδριώτη, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Αθήνα 2019, 143-162.
- «Latinitas Graecorum: Latin language used by Greeks and Greek identity in 17th–18th century texts». Υπό δημοσίευση στον τόμο: Vaioroulos V. - Deligiannis I. - Pappas V. (eds.), *Post-Byzantine Latinitas. Latin in post-Byzantine Scholarship (1453-1821)*, Brepols Publishers (2020).
- «Κωνσταντίνος Ροδοκανάκης. Από τη Musa Metrica στη Musa Rhythmica: ένα δοκίμιο μετρικής του 1721 για τη μετάβαση από τον στίχο με προσωδία στον τονικό με ομοιοκαταληξία», ένθετο *Αναγνώσεις, Κυριακάτικη Αυγή* 18/12/2016. Διαθέσιμο στον ιστότοπο: http://avgi-anagnoseis.blogspot.com/2016/12/blog-post_70.html
- «Το αινιγματικό στοιχείο και η “αστυνομική” πλοκή σε προδρομική μορφή: *Φιλοθέου Πάρεργα* (1716) του Ν. Μαυροκορδάτου», στον τόμο: *Αναπαραστάσεις και αποχωρισμοί. Τμητικός τόμος στη μνήμη της Μάρθας Πύλια*, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Σχολή Κλασικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών, Τμήμα Γλώσσας, Φιλολογίας και Πολιτισμού Παρεμφερίων Χωρών, Κομοτηνή 2015, 229-241.

B. Μονογραφίες και Άρθρα σε περιοδικά:

Israel, Jonathan: *Enlightenment contested. Philosophy, Modernity and the Emancipation of man 1670-1752*. Oxford: Oxford University Press 2006.

FUMAROLI Marc 2001, *La Querelle des Anciens et des Modernes*, Gallimard [Παρίσι].

BOUCHARD Jacques 1974, «Les relations épistolaires de Nicolas Mavrocordatos avec Jean Le Clerc et William Wake», *Ο Ερανιστής* 11 (1974), Αθήνα, 67-92.

_____ 1975, «Les lettres fictives de Nicolas Mavrocordatos à la manière de Phalaris: une apologie de l'absolutisme», *Revue des Études Sud-Est Européennes* XIII/2 (1975), 197-207.

_____ 1994, «Ο Νικόλαος Μαυροκορδάτος moraliste», στον τόμο *Ζητήματα ιστορίας των νεοελληνικών γραμμάτων [Θεσσαλονίκη, 10-12 Μαΐου 1990]: αφιέρωμα στον Κ. Θ. Δημαρά / Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης*, Φιλοσοφική Σχολή, Τμήμα Φιλολογίας, Τομέας Μεσαιωνικών και Νέων Ελληνικών Σπουδών, Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη, 115-122.

_____ 1999, «Επίκριση της Ανατολής και της Δύσης στα *Φιλοθέου Πάρεργα* του Νικόλαου Μαυροκορδάτου», στον τόμο *Ο ελληνικός κόσμος ανάμεσα στην Ανατολή και τη Δύση 1453-1981*, τ. Α', Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 47-53.

_____ 2001, «Nicolas Mavrocordatos, censeur de la République des Lettres», *Σύγκριση / Comparaison* 12 (Οκτώβριος 2001), 29-33.

_____ 2009, «Défense et illustration de la Frühaufklärung néo-hellénique», στον τόμο *Actes du XXe Colloque international des néo-hellénistes des universités francophones, Université Charles de Gaulle - Lille 3, 24-26 mai 2007*, Éditions Gavrielidès – Presses Universitaires du Septentrion, Athènes - Lille, 258-267.

_____ 2013, «Une encyclopédie dans la bibliothèque des Mavrocordatos (1720)», στον τόμο *Istoria: Utopie, amintire și proiect de viitor, Studii de istorie oferite Profesorului Andrei Pippidi la împlinirea a 65 de ani*, Editura Universității «Alexandru Ioan Cuza», Iași, 117-126.

LIVANIOS Dimitrios (2001), «Pride, Prudence and Fear of God: The Loyalties of Alexander and Nicholas Mavrocordatos (1664-1730)», *Dialogos: Hellenic Studies Review* 7, 1-22.

ΑΘΗΝΗ Στέση - Γιάννης ΞΟΥΡΙΑΣ 2015, *Νεοελληνική γραμματεία 1670-1830*, Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, Αθήνα.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ Δημήτρης Γ. 1980, *Η εμφάνιση της Σχολής του Φυσικού Δικαίου στην «τουρκοκρατούμενη» ελληνική κοινωνία. Η ανάγκη μιας νέας Ιδεολογίας*, Αθήνα.

_____ 1983, *Η εμφάνιση της Σχολής του Φυσικού Δικαίου στην «τουρκοκρατούμενη» ελληνική κοινωνία. Η πρώτη μετακένωση*, Αθήνα.

_____ 1995, *Οι ιδεολογικοί προσανατολισμοί του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως*, Ίδρυμα Γουλανδρή-Χορν, Αθήνα.

_____ 1999, «Γύρω από τη διαθήκη της Ρωξάνδρας Μαυροκορδάτου (†1684). Νομικά και Φαναριώτικα», *Ο Εραμιστής* 22 (1999), 23-43.

_____ 2003, *Για τούς Φαναριώτες: Δοκμές έρμηνείας και μικρά αναλυτικά*, Ι.Ν.Ε./Ε.Ι.Ε., Αθήνα.

_____ 1974, «Για την Προϊστορία του Νεοελληνικού Διαφωτισμού. Στοιχεία Φυσιολογίας τον 17^ο αιώνα στην Κωνσταντινούπολη», *Ο Εραμιστής* 11 (1974), 296-310.

ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΗΣ Αθανάσιος Ε. 1982, *Οι Έλληνες λόγιοι στη Βλαχία (1670-1714). Συμβολή στη μελέτη της ελληνικής πνευματικής κίνησης στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες κατά την προφαναριωτική περίοδο*, Ίδρυμα Μελετών Χερσονήσου του Αίμου, Θεσσαλονίκη.

ΚΟΝΔΥΛΗΣ Παναγιώτης ³2000, *Ο Νεοελληνικός Διαφωτισμός. Οι φιλοσοφικές ιδέες*, Θεμέλιο, Αθήνα.

CAMARIANO Nestor 1970, *Alexandre Mavrocordato, le Grand Drogman. Son activité diplomatique (1673-1709)*, Institute for Balkan Studies, Thessaloniki Θεσσαλονίκη.

Τζελέπης Δημήτρης, *Τα Ρωμαϊκά του Αλεξάνδρου Μαυροκορδάτου: Κριτική έκδοση*, Αδημοσίευτη Διδακτορική Διατριβή, Τ.Ε.Φ./Δ.Π.Θ. 2020. Ειδικά το Κεφάλαιο 1 («Ο βίος και το έργο του Αλεξάνδρου Μαυροκορδάτου του εξ Απορρήτων (1641-1709»).

JANOS Damien 2005-2006, «Panaiotis Nicousios and Alexander Mavrocordatos: The rise of the Phanariots and the office of Grand Dragoman in the Ottoman administration in the second half of the seventeenth century», *Archivum Ottomanicum* 23 (2005-2006), 177-196.

Γ. Πηγές:

Μαυροκορδάτος Νικόλαος, *Φιλοθέου Πάρεργα*, εισ./επιμ./μτφ./σχόλια J. Bouchard, μτφρ. εισαγωγής από γαλλικά και **μεταγλώττιση του κειμένου στα Νέα Ελληνικά** Διον. Χατζόπουλος, Δήμος Φιλοθέης-Ψυχικού και Ενορία Ιερού Ναού Αγ. Γεωργίου Νέου Ψυχικού, Αθήνα 2017.

Μαυροκορδάτος Νικόλαος, «Περί γραμμάτων σπουδής και βιβλίων αναγνώσεως», στο: Νικηφόρου Καλλίστου Ξανθόπουλου, *Ερμηνεία εις τους αναβαθμούς της Οκτωήχου*, Τυπογραφείο του Παναγίου Τάφου, Ιεροσόλυμα 1862, νε΄-ζα΄.

[ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ Νικόλαος], *Φιλοθέου Πάρεργα*, Νϋν πρώτον τυπωθέντα, Παρά τῷ Φράντζ Ἄντωνίῳ Σχραιίμβλ, Ἐν Βιέννῃ τῆς Αὐστρίας 1800.

ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ Αλέξανδρος 1804, *Επιστολάριον εκ διαφόρων εραμισθέν και τυπωθέν Πατριαρχείοντος του Παναγιωτάτου και Θειοτάτου Οικουμενικού Πατριάρχου Κυρίου Κυρίου Καλλινίκου...*, Εν τω του Πατριαρχείου της Κωνσταντινουπόλεως Τυπογραφείω.

_____ 1879, *Αλεξάνδρου Μαυροκορδάτου του εξ απορρήτων Επιστολαί Ρ΄*. Εκδέδονται επιστασία Θ. Λιβαδά, Τύποις του Αυστροουγγρικού Λόυδ, Τεργέστη.

_____ 2010, *Αναπνευστικόν όργανον της κυκλοφορίας του αίματος ήτοι περί κινήσεως και χρείας των πνευμόνων: Πραγματεία φιλοσοφικοϊατρική*, εισ./επιμ. Δ. Καραμπερόπουλος, μτφ. Σ. Παπαπολυχρονίου, Αθ. Σταμούλης, Αθήνα.

Προκοπίου Δημήτριος 1722, «Demetrii Procorpii, macedonis Moschorolita, Επιτετημένη Επαρίθμησις των κατά τον παρελθόντα αιώνα λογίων Γραικών και περί τινων εν τω νυν αιώνι ανθούντων», στο: Fabricii Io. Alberti, *Bibliothecae Graecae librum undecimum* [=τόμ. 11], εκδ. Theodori Christofori Felginer, Αμβούργο 1722, 769-808.

Μαυροκορδάτος Νικόλαος, *Περί Καθηκόντων Βίβλος/Liber de Officiis*, Λειψία 1722.

ΖΕΡΛΕΝΤΗΣ Περικλής 1890-1891, «Ιωάννου Καρυοφύλλου Εφημερίδες», *Δελτίον της Ιστορικής και Εθνολογικής Εταιρείας* 3 (1890-1891), 293-315.

ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ Αλέξανδρος 1716, *Ιστορία Ιερά: Ήτοι, τα Ιουδαϊκά· Κατ' επιτομήν συγγραφέντα Παρά του Ευσεβεστάτου, Εκλαμπροτάτου, και Σοφωτάτου, Αυθέντου Κυρίου, Κυρίου, Αλεξάνδρου Μαυροκορδάτου του Μεγάλου Λογοθέτου της του Χριστού Μεγάλης Εκκλησίας, και εξ Απορρήτων της Κραταιάς Βασιλείας των Οθωμανών. Και διά δαπάνης του Ευσεβεστάτου, και Υψηλοτάτου Αυθέντου, και Ηγεμόνος πάσης Ουγγροβλαχίας, Κυρίου, Κυρίου, Ιωάννου Νικολάου Βοεβόδα του Σοφωτάτου Υιού αυτού. Νεωσί τυπωθέντα, Εν τη Σεβασμία Μονή των Αγίων Πάντων, Αρχιερατεύοντος του Πανιερωτάτου, και Θεοπροβλήτου Μητροπολίτου Κυρίου Ανθίμου του εξ Ιβηρίας, Προς το διανέμεσθαι δωρεάν τοις Ευσεβέσι διά ψυχικήν αυτών σωτηρίαν. Επιμελεία και διορθώσει του Λογιωτάτου Κυρ Ιωάννου του Ποστελνίκου, Εν Βουκουρεστίω.*

_____ 1805, *Φροντίσματα τοῦ ἐκλαμπροτάτου ἀοιδίμου Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου τοῦ ἐξ ἀπορρήτων. Νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθέντα, ἀναλώμασι τοῦ ὑψηλοτάτου καὶ εὐσεβεστάτου Αὐθέντου καὶ Ἡγεμόνος πάσης Μολδοβλαχίας Κυρίου Κυρίου Ἀλεξάνδρου Κωνσταντίνου Μουρούζη Βοεβόδα.* Εν τη Ελληνική Τυπογραφία Γεωργίου Βενδότη, Ἐν Βιέννῃ τῆς Ἀουστρίας.

_____ 1909, «Ιστορία Αλεξάνδρου Μαυροκορδάτου 1682-1687», στον τόμο Ε. Hurmuzaki, *Documente privatoare la istoria Românilor*, τ. XIII, επιμ. Α. Παπαδόπουλος-Κεραμεύς, Βουκουρέστι, 1-43.

ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ Νικόλαος 1885, «Εκ των του Νικολάου Βοεβόδα Μαυροκορδάτου [άτιτλο ποίημα]» και «Διάλογος κατά της μεμνηνίας αξίνης, της παραχωρήσει Θεού εξαρχούσης των εν τη Βασιλευούση κηφήνων», επιμ. Α. Παπαδόπουλος-Κεραμεύς και Ι. Σακελλίων αντίστοιχα, *Δελτίον Ιστορικής και Εθνολογικής Εταιρείας*, τ. 2 (1885), 450-451 και 451-458.

_____ 1909, «Ἐγχειρίδιον ἐν ᾧ γινώμαι καὶ φροντίσματα περὶ ἤθη καὶ πολιτείαν» στον τόμο Ε. Hurmuzaki, *Documente privatoare la istoria Românilor*, τ. XIII, επιμ. Α. Παπαδόπουλος-Κεραμεύς, Βουκουρέστι, 463-504.

_____ 1909, «Ἐγχειρίδιον ἐν ᾧ γινώμαι καὶ φροντίσματα περὶ ἤθη καὶ πολιτείαν» στον τόμο Ε. Hurmuzaki, *Documente privatoare la istoria Românilor*, τ. XIII, επιμ. Α. Παπαδόπουλος-Κεραμεύς, Βουκουρέστι, 463-504.

Κομνηνός Υψηλάντης Α., *Αθανασίου Κομνηνού Υψηλάντου εκκλησιαστικών και πολιτικών των εις δώδεκα: ήτοι τα μετά την άλωσιν (1453-1789) / (Εκ του χειρογράφου ανεκδότου της ιεράς μονής του Σινά)*, Εκδίδοντος Αρχιμ. Γερμανού Αφθονίδου Σιναΐτου, Τυπογρ. Ι. Α. Βρεττού, Εν Κωνσταντινουπόλει 1870.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΜΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Επίπεδο 7: Μεταπτυχιακά Διπλώματα Ειδίκευσης		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΝΕΦ 703	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α εξάμηνο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Λογοτεχνία και Γραμματεία (19ος - 21ος αιώνας)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	10.0	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων	Επιστημονικής Περιοχής (Ειδικού Υποβάθρου)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/SAE103/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με πλαίσιο προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
Στο πλαίσιο του σεμιναριακού αυτού μαθήματος θα κάνουμε μια προσπάθεια να ξαναδιαβάσουμε την πολιτική/κοινωνική ποίηση της μεταπολεμικής περιόδου υπό το πρίσμα της περίπλοκης σχέσης ποίησης-πράξης, λογοτεχνίας-ιδεολογίας, παραίτησης-συμμετοχής, μελαγχολίας-ελπίδας, σε συσχέτισμό αφενός με την παλαιότερη συζήτηση περί «ποίησης της Ήττας» (δεκαετία του 1960) αφετέρου με την πρόσφατη αναμόχλευση της έννοιας της «Αριστερής μελαγχολίας» (Traverso 2016). Θα διερευνηθεί η

υπόθεση ότι η «Αριστερή μελαγχολία», ως έννοια πολύπλευρη και αμφίσημη, στην οποία αντανάκλαται η ιστορία της Αριστεράς σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η αμφιταλάντευση της αριστερής κουλτούρας μεταξύ πένθους και ελπίδας, παρελθόντος και μέλλοντος, μνήμης και οραματισμού, μπορεί να προσφέρει ένα πιο χρήσιμο ερμηνευτικό εργαλείο για τη μελέτη της ποίησης της λεγόμενης «καθημαγμένης» γενιάς (Αναγνωστάκης, Πατρίκιος, Κατσαρός, Αλεξάνδρου, Λειβαδίτης) μέσα στο πλαίσιο της ελληνικής τραυματικής μεταπολεμικότητας.

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:

- Γνωρίζουν τα δεδομένα και τα ζητούμενα της συζήτησης γύρω από την «αριστερή μελαγχολία» και την «ποίηση της ήττας»
- Γνωρίζουν τα βασικά γνωρίσματα της μεταπολεμικής πολιτικής ποίησης στην Ελλάδα στις διασυνδέσεις της με την ιστορία της ελληνικής Αριστεράς
- Είναι σε θέση να αξιολογούν τη σημασία της ιστορικής συγκυρίας και των πολιτικών ζυμώσεων για τη διαμόρφωση και την εξέλιξη της πολιτικής ποίησης
- Κατανοούν και θα μπορούν να εξηγούν την ποιητική της πρώτης και της δεύτερης μεταπολεμικής γενιάς μέσα στο κοινωνικό πλαίσιο
- Είναι εξοικειωμένοι με το ποιητικό και κριτικό έργο συγκεκριμένων ποιητών
- Είναι σε θέση να εφαρμόζουν τη θεωρία περί «αριστερής μελαγχολίας» σε συγκεκριμένα κείμενα, διακρίνοντας συγκλίσεις, αποκλίσεις και αποχρώσεις.
- Είναι σε θέση να κάνουν αυτόνομη έρευνα, να αναζητούν βιβλιογραφία και να συντάσσουν επιστημονική εργασία πάνω σε συγκεκριμένο θέμα.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Ποιητική και ιδεολογία της μεταπολεμικής πολιτικής ποίησης
2. Η συζήτηση γύρω από την «ποίηση της ήττας»
3. Για την ιστορία της μεταπολεμικής Αριστεράς
4. «Αριστερή μελαγχολία»
5. Μανόλης Αναγνωστάκης: ποίηση/πράξη

6. Ο Μανούσος Φάσσης και η αριστερή μελαγχολία
7. Τίτος Πατρίκιος
8. Μιχάλης Κατσαρός
9. Άρης Αλεξάνδρου
10. Τάσος Λειβαδίτης
11. Βύρων Λεοντάρης: ποίηση και κριτική
12. Ποίηση του 1960 & 1970
13. Ανακεφαλαίωση-συμπεράσματα

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Πρόσωπο με πρόσωπο																	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές																	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	<table border="1" data-bbox="858 864 1439 1384"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th> <th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>9</td> </tr> <tr> <td>Σεμινάρια</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>Διαδραστική διδασκαλία</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td>109</td> </tr> <tr> <td>Συγγραφή εργασίας / εργασιών</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>Εξετάσεις</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>250</td> </tr> </tbody> </table>		Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	9	Σεμινάρια	15	Διαδραστική διδασκαλία	15	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	109	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	100	Εξετάσεις	2	Σύνολο Μαθήματος	250
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																	
Διαλέξεις	9																	
Σεμινάρια	15																	
Διαδραστική διδασκαλία	15																	
Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	109																	
Συγγραφή εργασίας / εργασιών	100																	
Εξετάσεις	2																	
Σύνολο Μαθήματος	250																	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Γλώσσες αξιολόγησης φοιτητών Ελληνικά Μέθοδος (Διαμορφωτική ή Συμπερασματική) Διαμορφωτική <table data-bbox="730 1644 1544 1783"> <thead> <tr> <th>Τρόποι αξιολόγησης φοιτητών</th> <th>Ποσοστό</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Γραπτή Εργασία</td> <td>60</td> </tr> <tr> <td>Άλλη / Άλλες</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Προφορική Εξέταση</td> <td>20</td> </tr> </tbody> </table>		Τρόποι αξιολόγησης φοιτητών	Ποσοστό	Γραπτή Εργασία	60	Άλλη / Άλλες	20	Προφορική Εξέταση	20								
Τρόποι αξιολόγησης φοιτητών	Ποσοστό																	
Γραπτή Εργασία	60																	
Άλλη / Άλλες	20																	
Προφορική Εξέταση	20																	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αθανασόπουλος Βαγγέλης, Το ποιητικό τοπίο του ελληνικού 19ου και 20ού αι., τ. Γ', Καστανιώτης, Αθήνα 2007.
- Αμπατζοπούλου Φραγκίσκη, «Τα ποιήματα του Μίλτου Σαχτούρη: κάτι επικίνδυνα κομμάτια», η λέξη, τχ. 4-5, 1981, σ. 272-277.
- Ανδρειωμένος Γιώργος (2020) Από τη στράτευση στην αμφισβήτηση. Λόγοι και αντίλογοι στην Επιθεώρηση Τέχνης, Αθήνα: Εκδόσεις Ι. Σιδέρης.
- Αράγης Γιώργος, «Εισαγωγή», στον τόμο: Ανέστης Ευαγγέλου, Η δεύτερη μεταπολεμική γενιά (1950-1970), Ανθολογία, πρόλογος: Ανέστης Ευαγγέλου, εισαγωγή: Γιώργος Αράγης, Παρατηρητής, Θεσ/νίκη 1994, σσ. 24-57.
- Αργυρίου Αλέξανδρος, «Σχέδιο για μια συγκριτική της μοντέρνας ελληνικής ποίησης», Διαβάζω, τχ. 22, Ιούλιος 1979, σσ. 28-52.
- «Σχετικότητα και χρησιμότητα των οριοθετήσεων», στον τόμο: Η ελληνική ποίηση. Ανθολογία – Γραμματολογία, τόμος Ε', επιμέλεια: Αλέξανδρος Αργυρίου, Σοκόλης, Αθήνα 2000, σ. 620.
- «Εισαγωγή», στον τόμο: Η ελληνική ποίηση. Ανθολογία – Γραμματολογία, τόμος Ε', επιμέλεια: Αλέξανδρος Αργυρίου, Σοκόλης, Αθήνα 2000, σ. 7-29.
- «Το πνεύμα της πρώτης μεταπολεμικής ποιητικής μας γενιάς», στον τόμο: Η ελληνική ποίηση. Ανθολογία – Γραμματολογία, τόμος Ε', επιμέλεια: Αλέξανδρος Αργυρίου, Σοκόλης, Αθήνα 2000, σ. 621.
- «Πολιτικά και αισθητικά συμφραζόμενα», στον τόμο: Η ελληνική ποίηση. Ανθολογία – Γραμματολογία, τόμος Ε', επιμέλεια: Αλέξανδρος Αργυρίου, Σοκόλης, Αθήνα 2000, σ. 622-623.
- «Τρεις ποιητές και ένας κύκλος», στον τόμο: Η ελληνική ποίηση. Ανθολογία – Γραμματολογία, τόμος Ε', επιμέλεια: Αλέξανδρος Αργυρίου, Σοκόλης, Αθήνα 2000, σ. 623.
- Μανόλης Αναγνωστάκης. Νοούμενα και υπονοούμενα της ποίησής του, Γαβριηλίδης, Αθήνα 2004.
- Γαραντούδης Ευριπίδης, «Πάλι περί λογοτεχνικών γενεών», Εντευκτήριο, τχ. 9, Δεκέμβριος 1989, σσ. 118-122.
- «Επίμετρο», στον τόμο: Ανθολογία νεότερης ελληνικής ποίησης, 1980-1997. Οι στιγμές του νόστου, Νεφέλη, Αθήνα 1998, σσ. 194-202.
- «Εισαγωγή», στον τόμο: Η ελληνική ποίηση του 20ου αι. Μια συγχρονική ανθολογία, επιμέλεια - ανθολόγηση: Ευριπίδης Γαραντούδης, Μεταίχμιο, Αθήνα 2006, σσ. xi-xvii.
- Γιακουμάκης Δημήτρης, Κάσσος Βαγγέλης, Κεφάλας Ηλίας, Χατζηβασιλείου Βαγγέλης, «Η γενιά των απόηχων (χαρτογράφηση της περιοχής των ποιητών της β' μεταπολεμικής γενιάς)», Νέες Τομές, τχ. 1, Άνοιξη 1985, σσ. 3-8.
- Δάλλας Γιάννης, Μανόλη Αναγνωστάκη: ποίηση και ιδεολογία, Κέδρος, Αθήνα 2007.
- Ο ποιητής Μίλτος Σαχτούρης, Κέδρος Αθήνα 1997.
- Ζήρας Αλέξης, «Για τις λογοτεχνικές γενιές...», Γράμματα και Τέχνες, Απρίλιος 1983, τχ. 16, σ. 3.
- «Όρια και ορισμοί στην ποίηση της πρώτης μεταπολεμικής γενιάς», στον τόμο: Η ελληνική ποίηση. Ανθολογία – Γραμματολογία, τόμος Ε', επιμέλεια: Αλέξανδρος Αργυρίου, Σοκόλης, Αθήνα 2000, σ. 627-629.
- Νεώτερη Ελληνική Ποίηση 1965-1980, Γραφή, Αθήνα 1979.
- Ιλίνσκαγια Σόνια, Η Μοίρα μιας γενιάς: Συμβολή στη μελέτη της μεταπολεμικής πολιτικής ποίησης στην Ελλάδα, μτφρ. Μήτσος Αλεξανδρόπουλος, Κέδρος, Αθήνα 19862.
- Καγιαλής Τάκης, «Ποίηση, ιδεολογία και λογοτεχνική κριτική στην Επιθεώρηση Τέχνης», στον τόμο: Επιθεώρηση Τέχνης: Μια κρίσιμη δωδεκαετία, Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας, Αθήνα 1997, σσ. 47-67
- Καραλής Βρασίδης, «Ο παράδεισος της μετωυμίας», Διαβάζω, τχ. 356, Οκτώβριος 1995, σσ. 109-111.
- Καρβέλης Τάκης, «Η ποίηση της «πολλαπλασιαστικής ευαισθησίας» και της «λυρικής αφαίρεσης»», Διαβάζω, τχ. 48, Δεκέμβριος 1981, σσ. 83-86.
- Καρτσάκης Αντώνης, Μεταπολεμική κριτική και ποίηση. Ζητήματα αισθητικής και ιδεολογίας, Εστία, Αθήνα 2009.
- Κάσσος Βαγγέλης, «Μια ανομολόγητη κοινότητα ποιητών (Η δεύτερη μεταπολεμική γενιά), στον τόμο Πρακτικά έκτου συμποσίου ποίησης, Νεοελληνική μεταπολεμική ποίηση (1945-1985), επιμέλεια: Σωκρ. Α. Σκαρτσής, Γνώση, Αθήνα 1987, σσ. 309-322.
- Ασφυξία του βλέμματος. Σύγχρονη ελληνική ποίηση και ιδεολογία, Νέα Σύνορα, Αθήνα 1989
- Καστρινάκη Αγγέλα, Η λογοτεχνία στην ταραγμένη δεκαετία 1940-1950, Πόλις, Αθήνα 2003.
- Κεχαγιόγλου Γιώργος, «Θεματογραφία της πρώτης μεταπολεμικής ποιητικής γενιάς», στον τόμο: Η ελληνική ποίηση. Ανθολογία – Γραμματολογία, τόμος Ε', επιμέλεια: Αλέξανδρος Αργυρίου, Σοκόλης, Αθήνα 2000, σ. 630-633.
- Κρανάκη Μιμίκια, «Φαινομενολογία της 'γενιάς'», Αγγλοελληνική Επιθεώρηση, τ. 6ος, περίοδος Β', Χειμώνας 1953-54, σσ. 278-283.
- Λεοντάρης Βύρων, «Η ακαταστασία της ελληνικής μεταπολεμικής ποίησης», Σημειώσεις, τχ. 24, Νοέμβριος 1984, σσ. 34-43.
- Η ποίηση της ήττας, Έρασμος, Αθήνα 1983.
- Μαρωνίτης Δ.Ν., Ποιητική και Πολιτική Ηθική. Πρώτη Μεταπολεμική Γενιά. Αλεξάνδρου-Αναγνωστάκης-Πατρίκιος, Κέδρος, Αθήνα

1984.

Μέντη Δώρα, Μεταπολεμική πολιτική ποίηση. Ιδεολογία και ποιητική, Κέδρος, Αθήνα 1995.

Μερακλής Μ.Γ., «Γλώσσα-μορφή της πρώτης μεταπολεμικής ποιητικής γενιάς», στον τόμο: Η ελληνική ποίηση. Ανθολογία – Γραμματολογία, τόμος Ε', επιμέλεια: Αλέξανδρος Αργυρίου, Σοκόλης, Αθήνα 2000, σ. 641-643.

— Σύγχρονη ελληνική λογοτεχνία. 1945-1980, Πατάκης, Αθήνα 1986.

— «Μηνάς Δημάκης: Στο σύνορο της ζωής και του θανάτου», Η λέξη, τχ. 105, 9-10/1991, σ.608-611.

Μηλιώνης Χριστόφορος, Υποθέσεις, Καστανιώτης, Αθήνα 1983.

Μπελεζίνης Αντρέας, «Γλώσσα-μορφή της πρώτης μεταπολεμικής ποιητικής γενιάς», στον τόμο: Η ελληνική ποίηση. Ανθολογία – Γραμματολογία, τόμος Ε', επιμέλεια: Αλέξανδρος Αργυρίου, Σοκόλης, Αθήνα 2000, σ. 633-640.

Παπαγεωργίου Κώστας Γ., «Η λειτουργική διάσταση της στρατευμένης ποίησης», Διαβάζω, τχ. 40, Μάρτιος 1981, σ. 63-65.

Παπαγεωργίου Κώστας Γ., «Εισαγωγή. Η λογοτεχνική δεκαετία του 1960», στον τόμο: Η ελληνική ποίηση. Ανθολογία –

Γραμματολογία, τόμος Ε', επιμέλεια: Κώστας Γ. Παπαγεωργίου, Σοκόλης, Αθήνα 2002, σ. 11-104.

Παπαθεοδώρου Γιάννης, «Τέχνη και δράση: οργανωτικά προβλήματα στον τομέα λογοτεχνών της ΕΔΑ (1962-1966), Αρχαιοτάξιο, τχ.1, Ιούνιος 1999, σ. 46-49.

— «Λογοτεχνία και ιδεολογία», Το Δέντρο, τχ. 117-118, Απρίλιος-Ιούνιος 2002, σ. 26-31.

Σαββίδης Γ.Π., «Το στίγμα της πρώτης μεταπολεμικής ποιητικής γενιάς», στον τόμο: Η ελληνική ποίηση. Ανθολογία – Γραμματολογία, τόμος Ε', επιμέλεια: Αλέξανδρος Αργυρίου, Σοκόλης, Αθήνα 2000, σ. 624-627.

Τζιόβας Δ. «Η ποιητική της ενοχής και το υλικό σθένος των λέξεων», στο: Από τον λυρισμό στον μοντερνισμό, Νεφέλη, Αθήνα, 2005.

Φάις Μισέλ, «Ο μακρύς μονόλογος του Μιχάλη Κατσαρού», Διαβάζω, τχ. 370, 1/1997, σ.104-119.

Φωστιέρης Αντώνης και Νιάρχος Θανάσης, «Σε β' πρόσωπο: Μια συνομιλία του Μιχάλη Κατσαρού με τον Αντώνη Φωστιέρη και τον Θανάση Νιάρχο», Η λέξη, τχ. 13, 3-4/1982, σ.225-230.

Χατζηβασιλείου Βαγγέλης, «Η ήττα πικρό εγερτήριο της ποίησης», Διαβάζω, τχ. 94, 1984, σ.69-70.

— «Τρεις θέσεις και μια άρνηση για την πολιτική ποίηση», Διαβάζω, τχ. 99, 1984, σ.58-60.

Εύδοξος

-Enzo Traverso, Αριστερή Μελαγχολία, Εκδόσεις του Εικοστού Πρώτου, 2017.

Η συζήτηση για την «Ποίηση της ήττας»:

Λεοντάρης Βύρων, «Η ποίηση της ήττας», Επιθεώρηση Τέχνης τχ. 106-7, Οκτώβριος-Νοέμβριος 1963, 520-524.

Βουρνάς Τάσος, «Η 'ποίηση της ήττας' και η ήττα της κριτικής», Επιθεώρηση Τέχνης τχ. 109, Ιανουάριος 1964, 6-12.

Λεοντάρης Βύρων, «Λίγα ακόμη για την ποίηση της ήττας», Επιθεώρηση Τέχνης τχ. 110, Φεβρουάριος 1964, 218-220.

Λυκιαρδόπουλος Γεράσιμος, «Η ποίηση της ήττας, σύγχρονη αντιστασιακή ποίηση», Επιθεώρηση Τέχνης τχ. 113, Μάης 1964, 459-460.

Λειβαδίτης Τάσος, «Η ποίηση της ήττας. Ένα θέμα για διερεύνηση», Επιθεώρηση Τέχνης τχ. 141, Σεπτέμβριος 1966, 132-136.